VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ HAI

23.6.2025 (28.5 Ất Tỵ)

Số 75 (4209)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ BỘ VHTTDL NHIỆM KỲ 2025-2030:

Văn hóa - Ngọn lửa thắp sáng tinh thần dân tộc

(VH). Chào mừng Đại hội Đại biểu Đảng bộ Bộ VHTTDL nhiệm kỳ 2025-2030, chương trình nghệ thuật đặc biệt "Ánh sáng và niềm tin" sẽ diễn ra tại Nhà hát Lớn Hà Nội vào ngày 26.6. Ý tưởng xuyên suốt là làm nổi bật sự gắn kết giữa "Ánh sáng của Đảng" và "Niềm tin của nhân dân", trong đó văn hóa chính là cầu nối, là ngọn lửa thắp sáng tinh thần dân tộc.

[7]

Chương trình nghệ thuật đặc biệt "95 năm - Ánh sáng soi đường" kỷ niệm 95 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam
Ảnh: TRẦN HUẤN

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Báo chí phải kiến tạo niềm tin, cổ vũ khát vọng phát triển

[8]

Không để việc tổ chức chính quyền ảnh hưởng đến các công việc khác

[3]

Việt Nam lần thứ ba trúng cử thành viên Ủy ban liên Chính phủ Công ước UNESCO 2005

[2]

Sẵn sàng làm mới thương hiệu du lịch sau khi sáp nhập tỉnh

[6]

Lời cảm ơn nhân kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam

Nhân kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2025), Báo Văn Hóa *tại Tòa soạn số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Hà Nội; Văn phòng đại diện phía Nam; Trụ sở Văn phòng đại diện phía Nam tại TP Đà Nẵng; Trụ sở Văn phòng đại diện phía Nam tại tỉnh Khánh Hòa đã nhận được nhiều lẵng hoa, thiệp chúc mừng và những lời động viên, thăm hỏi của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước; lãnh đạo Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương; lãnh đạo Ban, Bộ, ngành Trung ương và các địa phương; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và các đồng chí lãnh đạo Bộ VHTTDL; các cơ quan, đơn vị trong và ngoài Bộ VHTTDL; các tổ chức, doanh nghiệp cùng đông đảo bạn đọc trong cả nước.*

Báo Văn Hóa *xin gửi lời tri ân và trân trọng cảm ơn sự quan tâm sâu sắc, những tình cảm quý báu từ các vị lãnh đạo, đại diện các cơ quan, đơn vị, cộng đồng doanh nghiệp và quý bạn đọc gần xa. Chúng tôi coi đây là nguồn cổ vũ, khích lệ, là động lực to lớn để tiếp tục đổi mới không ngừng, đáp ứng sự yêu mến và tin cậy của bạn đọc.*

VĂN HÓA

ĐI TÌM THÀNH CỔ CỐ ĐÔ HOA LƯ

Đối mặt với giải pháp bảo tồn

[5]

XÓT XA VỚI "TẤC ĐẤT, TẤC VÀNG"

Để tránh tái diễn những "bóng ma bê tông"

[4]

BÀI HỌC TỪ NHÀ VÔ ĐỊCH:

Không cá nhân nào lớn hơn tập thể

[15]

Việt Nam lần thứ ba trúng cử thành viên Ủy ban liên Chính phủ Công ước UNESCO 2005

Từ ngày 18-20.6 tại trụ sở UNESCO (Paris) đã diễn ra kỳ họp Đại hội đồng lần thứ 10 Công ước 2005 về bảo vệ và phát huy sự đa dạng của các biểu đạt văn hóa. Đặc biệt kỳ họp đánh dấu Việt Nam tái đắc cử nhiệm kỳ thứ hai liên tiếp là thành viên của Ủy ban liên Chính phủ Công ước.

Việt Nam hiện là thành viên Ủy ban liên Chính phủ nhiệm kỳ 2021-2025. Tại kỳ họp Đại hội đồng lần này, các quốc gia thành viên Công ước tín nhiệm bầu Việt Nam tái đắc cử thành viên Ủy ban liên Chính phủ nhiệm kỳ 2025-2029. Đây là trường hợp đầu tiên từ khi Công ước 2005 ra đời, một quốc gia tham gia Ủy ban liên Chính phủ hai nhiệm kỳ liên tiếp. Điều này chứng tỏ sự ghi nhận của Đại hội đồng đối với những nỗ lực và thành tựu của Việt Nam trong việc triển khai Công ước 2005, đồng thời thể hiện sự đóng góp tích cực và uy tín của Việt Nam tại Tổ chức Giáo dục, Văn hóa và Khoa học của Liên Hợp Quốc.

Kỳ họp Đại hội đồng lần thứ 10 có ý nghĩa đặc biệt khi diễn ra đúng dịp kỷ niệm 20 năm Công ước 2005 được thông qua. Đại diện của 157 quốc gia thành viên và Liên minh châu Âu đã tổ chức đánh giá việc triển khai Công ước kể từ sau kỳ họp Đại hội đồng lần thứ 9 (2023) đến nay, thông qua báo cáo hoạt động của Ủy ban liên Chính phủ và Ban Thư ký Công ước, các Báo cáo Quốc gia định kỳ với số lượng kỷ lục 110 báo cáo nhận được trong 2 năm 2023-2024, là cơ sở để xây dựng Báo cáo toàn cầu lần thứ tư về Tái định hình Chính sách văn hóa vì sự sáng tạo. Đại hội đồng cũng xem xét đánh giá hoạt động của Quỹ Quốc tế về đa dạng văn hóa, các khuyến nghị của hai Nhóm chuyên gia quốc tế về môi trường số và đối xử ưu đãi cho các nước đang phát triển...

P.V

Tổ chức Triển lãm thành tựu kinh tế, xã hội quy mô quốc gia

Ban Tổ chức Triển lãm thành tựu kinh tế, xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh vừa ban hành Kế hoạch 2786/KH-BTC về việc tổ chức Triển lãm thành tựu kinh tế, xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh (2.9.1945 - 2.9.2025).

Thực hiện Quyết định số 72/QĐ-BCĐ ngày 10.6.2025 của Trưởng ban Chỉ đạo Triển lãm về việc thành lập Ban Tổ chức "Triển lãm thành tựu kinh tế - xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh (2.9.1945 - 2.9.2025)", Ban Tổ chức (BTC) xây dựng Kế hoạch tổ chức "Triển lãm thành tựu kinh tế - xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh (2.9.1945 - 2.9.2025)". Kế hoạch tổng thể được xây dựng làm cơ sở để Ban Tổ chức, các Tiểu ban giúp việc Ban Tổ chức xác định nội dung, chương trình, tiến độ triển khai thực hiện tổ chức "Triển lãm thành tựu kinh tế - xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh" (sau đây gọi tắt là Triển lãm). Triển lãm thành tựu kinh tế - xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh sẽ diễn ra từ ngày 28.8 - 5.9.2025 tại Trung tâm Triển lãm Quốc gia, Cổ Loa, Đông Anh, Hà Nội.

Triển lãm sẽ trưng bày, giới thiệu các thành tựu kinh tế, xã hội trong 80 năm xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước, cùng với đó sẽ có các hoạt động phụ trợ như: Các hội chợ, gian hàng ẩm thực, du lịch, thủ công mỹ nghệ; các chương trình nghệ thuật; Các hoạt động tiếp xúc song phương, hội nghị, hội thảo;… BTC yêu cầu bám sát mục đích, yêu cầu, nội dung của Đề án "Triển lãm thành tựu kinh tế - xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh. Qua đó, căn cứ phân công nhiệm vụ tại Đề án và nội dung Kế hoạch của Triển lãm, các cơ quan, đơn vị, địa phương và các tổ chức liên quan chủ động xây dựng kế hoạch hoạt động của cơ quan, đơn vị mình để triển khai các công việc đảm bảo về nội dung và tiến độ. Đồng thời, bảo đảm tính chính trị, tư tưởng, hiệu quả tuyên truyền và quy mô Quốc gia của sự kiện.

Lễ khai mạc Triển lãm thành tựu kinh tế, xã hội nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh (2.9.1945 - 2.9.2025) sẽ diễn ra vào ngày 28.8.

L.SƠN

Tuần lễ Văn hóa Việt Nam năm 2025 ở thành phố Pyeongteck (Hàn Quốc)

Tuần lễ Văn hóa Việt Nam năm 2025 (20-26.6) đã chính thức khai mạc tại thành phố Pyeongteck, cách thủ đô Seoul 70 km về phía Tây Nam. Tuần lễ văn hóa Việt Nam do chính quyền thành phố Pyeongteck chủ trì và Quỹ giao lưu quốc tế Pyeongtaek làm đầu mối tổ chức. Đây là lần đầu tiên sự kiện được dành riêng giới thiệu về Việt Nam.

Phát biểu khai mạc sự kiện, Thị trưởng Jung Jang-seon cho biết Pyeongteck đã trở thành thành phố quốc tế đáng sống ở Hàn Quốc. Nơi đây đang ngày càng phát triển với cơ sở là cụm công nghiệp bán dẫn của tập đoàn Samsung. Đặc biệt, thành phố Pyeongteck có quan hệ kết nghĩa với thành phố Đà Nẵng của Việt Nam. Hai bên đã duy trì quan hệ giao lưu qua lại và tiếp tục có kế hoạch thúc đẩy hợp tác trong thời gian tới trên nhiều lĩnh vực trong thời gian tới. Thị trưởng Jung Jang-seon bày tỏ tin tưởng rằng sự kiện văn hóa Việt Nam lần này là cơ hội tốt để tăng cường sự hiểu biết và giao lưu cho người dân Pyeongteck. Đây cũng sẽ là cơ hội để làm dịu đi nỗi nhớ quê hương của những người Việt Nam xa xứ. Chính quyền thành phố Pyeongteck cảm ơn Đại sứ quán Việt Nam và Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã hỗ trợ để tổ chức tốt sự kiện này.

Phát biểu tại sự kiện, Đại sứ Vũ Hồ cho biết, việc trao đổi văn hóa và giao lưu nhân dân giữa Việt Nam - Hàn Quốc đã trở thành một trong những nền tảng, góp phần tăng cường sự hiểu biết giữa hai dân tộc, từ đó tạo cơ hội thúc đẩy nhiều lĩnh vực khác như thương mại, đầu tư, giáo dục giữa hai nước. Tuần lễ văn hóa Việt Nam là món quà quý cho cộng đồng người Việt Nam tại Pyeongteck. Trong khoảng hơn 300.000 người Việt Nam đang sinh sống, học tập và làm việc tại Hàn Quốc, có khoảng 3.000 người đang sống tại Pyeongteck và đang có đóng góp cho sự phát triển chung của Hàn Quốc. Đại sứ Vũ Hồ cho biết đã là con người, ai cũng có ước mơ và hy vọng ước mơ của những người Việt Nam đang sinh sống tại Hàn Quốc sẽ trở thành hiện thực. Đại sứ quán Việt Nam mong muốn chính quyền thành phố Pyeongteck tiếp tục quan tâm, hỗ trợ cho cộng đồng người Việt tại đây. Trong bối cảnh quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc ngày càng phát triển, hy vọng mối quan hệ hữu nghị giữa nhân dân hai nước cũng sẽ ngày càng nở rộ.

Lễ khai mạc Tuần lễ văn hóa Việt Nam được tổ chức trang trọng tại Vườn thư viện Baedari ở trung tâm thành phố Pyeongteck. Ban tổ chức đã bố trí nghi thức thả hoa sen để thể hiện cho nét đẹp truyền thống thanh khiết của người Việt Nam. Chương trình đã tổ chức buổi giao lưu với Cherry Hye-ri, một YouTuber Hàn Quốc nổi tiếng có 1 triệu người đăng ký tại Việt Nam nhằm khuyến khích tìm hiểu các thông tin về văn hóa, du lịch Việt Nam.

K.VÂN - P.V

Động đất có độ lớn 3.7 tại huyện Kon Plông, Kon Tum

Theo Trung tâm Báo tin Động đất và Cảnh báo Sóng thần, Viện Các khoa học Trái đất (Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam), trưa 22.6, một trận động đất có độ lớn 3.7 đã xảy ra tại huyện Kon Plông (Kon Tum); không gây thương vong về người và tài sản. Cụ thể, trận động đất xảy ra lúc 10 giờ 48 phút 30 giây (giờ Hà Nội) ngày 22.6, có tọa độ 14.794 độ Vĩ Bắc, 108.309 độ Kinh Đông, độ sâu chấn tiêu khoảng 8,2 km. Độ rủi ro thiên tai cấp 0.

Trước đó, ngày 20.6 khu vực này liên tiếp xảy ra 3 trận động đất có độ lớn từ 3.1-3.3, độ sâu chấn tiêu khoảng 8,1 km. Độ rủi ro thiên tai cấp 0. Động đất tại khu vực huyện Kon Plông được các chuyên gia nhận định là động đất kích thích; xảy ra thường xuyên và liên tục kể từ năm 2021 đến nay. Phó Viện trưởng Viện Các khoa học Trái đất, TS Nguyễn Xuân Anh cho biết, khu vực tỉnh Kon Tum nói chung và huyện Kon Plông nói riêng thuộc đới đứt gãy nhỏ. Các trận động đất tại khu vực này có độ lớn không quá 5.0. Mức độ động đất tại khu vực này dù xảy ra nhiều nhưng chưa đến mức cảnh báo rủi ro.

B.H

Tổ chức chương trình nghệ thuật phục vụ Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 2080/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức Chương trình nghệ thuật phục vụ Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI. Căn cứ Quyết định số 57/QĐ-HĐTĐKT ngày 16.5.2025 của Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương phê duyệt Đề án tổ chức Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI…, Bộ VHTTDL ban hành Quyết định tổ chức Chương trình nghệ thuật phục vụ Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI.

Theo đó, Bộ VHTTDL giao cho Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Việt Nam chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng kịch bản, tổ chức biểu diễn Chương trình nghệ thuật phục vụ chương trình Khai mạc và chương trình nghệ thuật chào mừng trước, trong và sau Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI. Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI với chủ đề "Thi đua đổi mới, sáng tạo, tăng tốc bứt phá đưa đất nước vào kỷ nguyên phát triển hùng cường, văn minh, thịnh vượng" dự kiến sẽ diễn ra vào tháng 12.2025 tại Trung tâm Hội nghị quốc gia (Hà Nội).

Đại hội được tổ chức nhằm đánh giá kết quả thực hiện phong trào thi đua yêu nước, công tác khen thưởng giai đoạn 2021-2025; đề ra mục tiêu, phương hướng nhiệm vụ của phong trào thi đua yêu nước và công tác khen thưởng giai đoạn 2026-2030. Biểu dương, tôn vinh cá nhân, tập thể anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc; cá nhân, tập thể điển hình tiên tiến, mô hình tiêu biểu, xuất sắc trong các phong trào thi đua yêu nước ở mỗi cấp, mỗi ngành trên tất cả các lĩnh vực, nhất là những lĩnh vực trọng tâm đang đẩy mạnh triển khai thực hiện; lựa chọn đúng người, đúng việc, đúng thành tích để có tác dụng lan tỏa trong xã hội.

Trong khuôn khổ Đại hội còn có các hoạt động như: Triển lãm ảnh về Bác Hồ với phong trào thi đua yêu nước và các kỳ Đại hội thi đua; Giao lưu các điển hình tiên tiến trên sóng của Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam; Tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ…

V.D

Triệt phá đường dây sản xuất nước hoa giả đặc biệt lớn tại TP.HCM

Công an TP.HCM cho biết vừa triệt phá đường dây sản xuất, buôn bán nước hoa giả với số lượng đặc biệt lớn, đã thu giữ hơn 10.000 chai nước hoa giả các loại với trị giá ước tính tương đương hàng thật hơn 10 tỉ đồng. Lực lượng chức năng đã bắt giữ 7 đối tượng để tiếp tục điều tra làm rõ về hành vi buôn bán hàng giả, buôn lậu, trốn thuế và các hành vi có liên quan để xử lý nghiêm, triệt để theo quy định của pháp luật.

Thực hiện quyết liệt chỉ đạo của Bộ Công an về triển khai cao điểm đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất, buôn bán hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, mới đây Công an TP.HCM phát hiện, triệt phá băng nhóm buôn bán hàng giả là nước hoa các loại của các thương hiệu nổi tiếng, do vợ chồng đối tượng Lư Hưng Phát (sinh năm 1995) và Trần Thị Bích Liên (sinh năm 1996) cùng cư trú tại phường An Lạc A, quận Bình Tân, TP.HCM cầm đầu. Đáng chú ý, nước hoa giả được vợ chồng Phát - Liên mua của các đối tượng nhập lậu từ nước ngoài về Việt Nam, sau đó chúng thuê nhiều địa điểm trên địa bàn thành phố để cất giấu.

Đồng thời, Phát - Liên thuê 5 đối tượng thực hiện công đoạn phân loại, đóng gói các sản phẩm nước hoa giả của nhiều thương hiệu nổi tiếng như Chanel, Bvlgari, Ysl… Băng nhóm trên đã triệt để lợi dụng các ứng dụng giao tiếp, hội nhóm trên không gian mạng và dịch vụ chuyển phát nhanh để tiêu thụ số hàng giả đặc biệt lớn đến các khách hàng tại nhiều tỉnh, thành phố. Hiện công an thành phố đang tiếp tục điều tra làm rõ về hành vi buôn bán hàng giả, buôn lậu, trốn thuế và các hành vi có liên quan để xử lý nghiêm, triệt để theo quy định của pháp luật.

B.N

Không để việc tổ chức chính quyền ảnh hưởng đến các công việc khác

Kết luận hội nghị "3 trong 1" trực tuyến toàn quốc về triển khai xóa nhà tạm, nhà dột nát trên phạm vi cả nước; triển khai các công trình, dự án quan trọng quốc gia, trọng điểm ngành Giao thông vận tải và về thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công năm 2025 vào sáng qua 22.6, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh: Không để và không vì việc sắp xếp chính quyền địa phương, tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp ảnh hưởng tới các công việc còn lại.

Thủ tướng Phạm Minh Chính phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị **Ảnh: TTXVN**

Sau khi cùng lãnh đạo các địa phương, Bộ, ngành báo cáo và trao đổi nhằm thúc đẩy triển khai các chương trình, kết luận hội nghị, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, không để và không vì việc sắp xếp chính quyền địa phương, tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp ảnh hưởng tới các công việc còn lại. Điểm lại quá trình lãnh đạo, chỉ đạo và tình hình triển khai xóa nhà tạm, nhà dột nát, các công trình, dự án quan trọng quốc gia, trọng điểm ngành Giao thông vận tải và giải ngân vốn đầu tư công, Thủ tướng Phạm Minh Chính ghi nhận, biểu dương, đánh giá cao những kết quả mà các Bộ, ngành, địa phương đã nỗ lực đạt được trong cả 3 chương trình quan trọng kể trên.

Thủ tướng đánh giá cao các Bộ, ngành, địa phương, đơn vị đã hoàn thành 11 nhiệm vụ đúng thời hạn yêu cầu của Ban Chỉ đạo Nhà nước các công trình, dự án quan trọng quốc gia, trọng điểm ngành GTVT và đang tích cực triển khai 19 nhiệm vụ; tháo gỡ vướng mắc; các đơn vị đẩy nhanh tiến độ các công trình, dự án trên tinh thần "vượt nắng, thắng mưa, không thua bão gió", "làm ngày không đủ, tranh thủ làm đêm", "ăn tranh thủ, ngủ khẩn trương", "thi công 3 ca, 4 kíp", "làm việc xuyên ngày nghỉ, lễ", "bàn làm, không bàn lùi". Phê bình nghiêm khắc các Bộ, cơ quan Trung ương, địa phương trong giải ngân đầu tư công, rút kinh nghiệm để thực hiện tốt hơn nữa, quyết liệt hơn nữa, Thủ tướng chỉ rõ các Bộ, ngành, đặc biệt các địa phương còn chậm trễ trong công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng, tái định cư; chưa được giải quyết tốt nguồn cung nguyên vật liệu, giá nguyên vật liệu tăng so với thời điểm mở thầu làm tăng chi phí; công tác đấu thầu và thanh tra, kiểm tra còn nhiều hạn chế. Theo Thủ tướng việc xử lý các vi phạm, chậm trễ trong quản lý, sử dụng vốn đầu tư công chưa kịp thời, nghiêm minh; chưa chủ động, chưa quyết liệt, còn lúng túng trong chỉ đạo, điều hành; việc triển khai thực hiện các kết luận, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ có lúc, có nơi còn chậm…

Nêu rõ các tồn tại, hạn chế, nguyên nhân, bài học kinh nghiệm, Thủ tướng Chính phủ cho biết, công việc thời gian tới còn rất nhiều. Để thúc đẩy giải ngân đầu tư công Thủ tướng Phạm Minh Chính yêu cầu các Bộ trưởng, trưởng ngành, Chủ tịch UBND cấp tỉnh nêu cao tinh thần trách nhiệm, phát huy vai trò của người đứng đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện; "chỉ bàn làm, không bàn lùi"; thường xuyên rà soát, đôn đốc, kịp thời phát hiện và tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc phát sinh của từng dự án, nhất là các dự án trọng điểm; cá thể hóa trách nhiệm đến từng cá nhân; coi kết quả giải ngân là một trong những căn cứ quan trọng để đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ hằng năm của tổ chức, cá nhân.

Các Bộ, cơ quan Trung ương và địa phương thể hiện quyết tâm, giải ngân đạt 100% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao; khẩn trương rà soát, đánh giá tình hình thực hiện giải ngân đối với từng dự án; phân loại dự án theo mức độ giải ngân từ đó xây dựng tiến độ giải ngân cụ thể; phân công cụ thể lãnh đạo của Bộ, cơ quan, địa phương phụ trách, theo dõi giải ngân từng dự án, nhóm dự án gắn với đánh giá kết quả công tác. Các địa phương cần khẩn trương hoàn tất các hồ sơ, thủ tục điều chỉnh hoặc thống nhất kế hoạch; đề cao kỷ luật, kỷ cương, tăng cường kiểm tra, giám sát; xử lý nghiêm các chủ đầu tư, ban quản lý dự án, nhà thầu cố tình gây khó khăn, cản trở làm chậm tiến độ giao vốn, giải ngân vốn; kiểm điểm, xử lý kịp thời các cán bộ yếu kém, tiêu cực, không hoàn thành nhiệm vụ được giao... Về triển khai các dự án, công trình quan trọng quốc gia, trọng điểm ngành GTVT, Thủ tướng yêu cầu các Bộ, các ngành, địa phương khắc phục mọi khó khăn, nỗ lực triển khai các dự án đúng tiến độ đề ra, để sớm đưa vào sử dụng các dự án để phát huy hiệu quả đầu tư, đây chính là góp phần vào việc thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong đầu tư công...

Nhấn mạnh, "mỗi mái ấm xây lên, một tình thương để lại; con đường xóa đói, giảm nghèo được mở ra và nhân dân biết ơn", Thủ tướng Chính phủ yêu cầu tiếp tục thúc đẩy thực hiện chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát bằng cả tấm lòng, thể hiện tình đồng chí, nghĩa đồng bào; phấn đấu hoàn thành mục tiêu trước 31.8.2025, trong đó hoàn thành việc xóa nhà tạm, nhà dột nát cho người có công trước 27.7.2025 thể hiện tri ân đối với người có công trong cả nước. Cho biết, chỉ còn 70 ngày nữa là tới đích của chương trình, trong khi cả nước cần khởi công xây dựng khoảng 14.577 căn nhà còn lại, Thủ tướng Chính phủ đề nghị các Bộ, các cấp, các ngành, các địa phương và cả hệ thống chính trị quyết tâm hoàn thành mục tiêu này; tập trung đôn đốc, huy động lực lượng hỗ trợ để hoàn thành trong thời gian sớm nhất. Nhất trí giải quyết các đề xuất của các Bộ, ngành, địa phương trong việc xóa nhà tạm, nhà dột nát, Thủ tướng yêu cầu kịp thời nắm bắt và giải quyết ngay các khó khăn vướng mắc trong quá trình triển khai tại địa phương; tăng cường công tác thông tin, truyền thông, kịp thời lan tỏa tấm gương điển hình, cách làm hay, sáng tạo, tạo sự đồng thuận của cả hệ thống chính trị, người dân và xã hội đối với công tác xóa nhà tạm, nhà dột nát.

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, các Bộ, ngành, địa phương phải hoàn thành để đưa kết quả xóa nhà tạm, nhà dột nát trên phạm vi cả nước là một trong 80 công trình chào mừng kỷ niệm 80 năm ngày thành lập nước; chuẩn bị và tổ chức trưng bày, giới thiệu thành tựu 80 năm phát triển của Bộ, ngành, địa phương, đơn vị và cả nước tại Trung tâm Hội chợ triển lãm quốc gia chào mừng 80 năm ngày Quốc khánh.

P.V (tổng hợp)

Công bố quyết định thành lập Khu Thương mại tự do thành phố Đà Nẵng

Ngày 22.6, tại Đà Nẵng, UBND thành phố Đà Nẵng tổ chức Lễ Công bố Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về thành lập Khu Thương mại tự do thành phố Đà Nẵng. Phát biểu tại buổi lễ, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình đánh giá cao nỗ lực của thành phố Đà Nẵng đã hiện thực hóa chủ trương của Đảng, Quốc hội và Chính phủ để thành lập Khu Thương mại tự do. Nơi đây sẽ kết nối kinh tế toàn cầu, tạo cú hích thúc đẩy kinh tế Đà Nẵng hiện nay, Đà Nẵng tương lai sau sáp nhập với Quảng Nam và cả nền kinh tế Việt Nam.

Theo Phó Thủ tướng Thường trực, bên cạnh Khu Thương mại tự do, Quốc hội và Chính phủ còn cho phép Đà Nẵng triển khai nhiều sáng kiến kinh tế mới như: Trung tâm tài chính, cảng nước sâu, dòng sông ánh sáng… Tất cả những dự án này sẽ làm Đà Nẵng phát triển mạnh mẽ hơn trong tương lai. Phó Thủ tướng Thường trực tin tưởng, Đà Nẵng với tập thể đoàn kết quyết tâm, năng động sáng tạo và cách làm thu hút lôi cuốn nhà đầu tư quan tâm đến Đà Nẵng, tất cả dự án dự định trong tương lai sẽ thành hiện thực. Ông Lê Trung Chinh, Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng cho hay, việc hình thành Khu Thương mại tự do Đà Nẵng được xem là bước đi đột phá, là mô hình thể chế mới, với kỳ vọng tạo ra một không gian phát triển mang tầm quốc tế, có khả năng dẫn dắt tăng trưởng xanh, đổi mới sáng tạo và thu hút đầu tư chiến lược.

Thành phố cũng chủ động rà soát, xây dựng kế hoạch, với hàng loạt nhiệm vụ cần tập trung triển khai trong thời gian đến để đưa Khu Thương mại tự do Đà Nẵng sớm đi vào hoạt động. Cùng với đó, thành phố tiếp tục đề xuất bổ sung các cơ chế, chính sách mới thông thoáng và vượt trội hơn áp dụng cho Khu Thương mại tự do Đà Nẵng thuộc thẩm quyền của Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định. Đồng thời, nghiên cứu đề xuất mở rộng các vị trí mới tiềm năng, phát triển và khai thác không gian trên biển một cách hợp lý để mở rộng ranh giới Khu Thương mại tự do thành phố Đà Nẵng sau khi hợp nhất với tỉnh Quảng Nam...

T.SƯƠNG

Xót xa với "tấc đất, tấc vàng"

Bài cuối: ĐỂ TRÁNH TÁI DIỄN NHỮNG "BÓNG MA BÊ TÔNG"

HOÀNG HƯƠNG - NGUYỄN LINH - TẠ DŨNG

Chống lãng phí, trong đó có việc "hồi sinh" hàng ngàn trụ sở công đang "đắp chiếu" năm này qua tháng khác, là nhiệm vụ khẩn trương và cấp bách, cần những quyết sách đồng bộ, quyết liệt và hướng tái sử dụng cụ thể, hiệu quả.

Báo cáo của Bộ Tài chính gửi Ủy ban Thường vụ Quốc hội khẳng định, hiện nay không còn vướng mắc pháp lý trong việc xử lý tài sản công dôi dư. Những rào cản chính tập trung vào tiến độ điều chỉnh quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, chậm cập nhật hệ thống quy hoạch liên quan và đặc biệt là sự thiếu quyết tâm trong triển khai tại một số địa phương.

Vận dụng những mô hình chuyển đổi thành công

Bộ Tài chính đã đề xuất với Chính phủ sửa đổi các Nghị định số 167/2017/NĐ-CP và 67/2021/NĐ-CP để phù hợp với Luật Quản lý, sử dụng tài sản công. Trong đó, cần làm rõ hơn cơ chế lựa chọn nhà đầu tư thực hiện dự án có sử dụng đất khi trên đất có tài sản công; quy trình thanh lý, phá dỡ tài sản trước khi chuyển nhượng quyền sử dụng đất; và cơ chế đấu giá đất sau khi đã thanh lý tài sản gắn liền với đất. Những điểm này nếu được luật hóa sẽ giúp địa phương chủ động hơn, giảm đáng kể thủ tục trung gian.

Thực tế cho thấy, việc chậm xử lý các trụ sở dôi dư không chỉ vì thiếu nguồn lực tài chính, mà còn bắt nguồn từ sự lúng túng trong cơ chế, chính sách và tâm lý "để đấy" của một bộ phận lãnh đạo cơ sở. Một số nơi vẫn có tư tưởng e ngại khi chuyển giao tài sản, vì không muốn gắn trách nhiệm cá nhân nếu xảy ra sai sót. Sự thiếu liên thông trong quy hoạch giữa các cấp, sự rời rạc giữa các sở, ngành cũng khiến quá trình xử lý kéo dài. Để giải quyết triệt để vấn đề này, cần sự quyết liệt trong hành động và sự vận dụng linh hoạt vào tình hình thực tế.

Giám đốc Sở Tài chính tỉnh Khánh Hòa Châu Ngô Anh Nhân cho biết, để giải quyết vấn đề trụ sở dôi dư sau sáp nhập, Khánh Hòa đang triển khai nhiều giải pháp linh hoạt như làm chỗ ở cho cán bộ đến Khánh Hòa làm việc sau sáp nhập. Tỉnh ưu tiên hoán đổi và điều chuyển các cơ sở giữa những cơ quan, đơn vị có nhu cầu nhằm tối ưu hóa không gian sử dụng. Đối với những trụ sở có thể sử dụng chung, tỉnh sẽ bố trí các đơn vị cùng khai thác để tận dụng tối đa hạ tầng sẵn có. Đặc biệt, những trụ sở vẫn dôi dư sẽ được chuyển đổi công năng thành cơ sở y tế, giáo dục hoặc phục vụ mục đích công cộng. Ý tưởng tận dụng công sở cũ để xây dựng trung tâm cộng đồng, không gian sáng tạo, thư viện mở hoặc trung tâm khởi nghiệp đang ngày càng được ủng hộ. Những mô hình như vậy không chỉ phát huy giá trị tài sản công mà còn góp phần thúc đẩy đời sống văn hóa, xã hội tại địa phương. Một số nơi đang thí điểm mô hình "thư viện xanh" từ công sở cũ, tích hợp không gian học tập với các hoạt động vui chơi cho thanh thiếu niên.

Sau sáp nhập đơn vị hành chính, trụ sở UBND xã Thịnh Lộc cũ (huyện Hậu Lộc, Thanh Hóa) được chuyển đổi công năng thành Trung tâm Y tế huyện Hậu Lộc **Ảnh: NGUYỄN LINH**

> *Chúng ta cần thoát khỏi tư duy "xử lý sau khi sáp nhập" và bước vào giai đoạn "thiết kế hành chính số ngay từ đầu". Việc quy hoạch và sử dụng lại công sở phải trở thành một phần trong thiết kế tổng thể kiến trúc chính quyền số, nơi công sở không chỉ là nơi làm việc, mà là nền tảng phục vụ người dân bằng công nghệ, với dữ liệu số làm trung tâm. Đây cũng là cơ hội để Việt Nam thúc đẩy chiến lược chuyển đổi số quốc gia một cách thực chất, từ bên trong bộ máy nhà nước.*
>
> *Hành động hôm nay là để tránh tái diễn những "bóng ma bê tông" hoang tàn giữa lòng đô thị. Nếu làm tốt, những công sở cũ có thể được "tái sinh" bằng công nghệ, trở thành biểu tượng của sự chuyển đổi số và là niềm tin mới trong lòng người dân. Nếu làm dở, đó sẽ là vết gãy giữa chủ trương cải cách và thực tế thực thi.*
>
> **(PGS.TS BÙI HOÀI SƠN)**

Đối với các trụ sở không còn phù hợp với mục đích công sẽ được giao cho các tổ chức chuyên trách để khai thác thương mại, đảm bảo sử dụng hiệu quả tài sản công. Tại Thanh Hóa và Nghệ An, một số trụ sở đã được chuyển giao cho Trung tâm Phát triển quỹ đất để tổ chức đấu giá. Với các trụ sở phù hợp, địa phương đề xuất chuyển đổi công năng thành trường học, trạm y tế, hoặc giữ lại phục vụ nhu cầu sinh hoạt văn hóa cộng đồng. Đặc biệt, trong các khu vực dân cư đang thiếu thiết chế văn hóa cơ sở, phương án giữ lại nhà văn hóa thôn, bản, khu phố để giao cho cộng đồng quản lý được đánh giá là thiết thực và nhân văn.

Cần một chiến lược đồng bộ

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, để không lặp lại tình trạng công sở bỏ hoang sau sắp xếp đơn vị hành chính, đặc biệt khi từ ngày 1.7.2025 chính thức xóa bỏ cấp hành chính trung gian là cấp huyện, thì ngay từ bây giờ, chúng ta phải hành động với tinh thần đổi mới và tư duy số hóa. Đây không còn là thời điểm để xử lý theo cách thủ công, lẻ tẻ, manh mún, mà là lúc cần một chiến lược đồng bộ, dựa trên nền tảng công nghệ số và quản trị số hiện đại.

Chúng ta không thể để mô hình hành chính mới bị chậm nhịp chỉ vì lúng túng trong sử dụng lại tài sản công. Cần tư duy mới, cách làm mới, hành động quyết liệt và minh bạch. Cần những địa phương tiên phong, làm mẫu, để nhân rộng cách làm hay, mô hình hiệu quả. Và hơn hết, cần đặt lợi ích của nhân dân lên hàng đầu: Biến những trụ sở cũ thành không gian phục vụ cộng đồng, phát triển kinh tế, văn hóa, giáo dục thay vì thành những "địa chỉ buồn" trong lòng đô thị.

Trong một cấu trúc hành chính tinh gọn hơn, việc điều hành, phân bổ nguồn lực, tổ chức lại không gian hành chính, phải được hỗ trợ bằng dữ liệu lớn và các nền tảng số hóa thông minh. Trước hết, cần thiết lập ngay một hệ thống cơ sở dữ liệu số quốc gia về toàn bộ tài sản công, đặc biệt là các công sở, trụ sở hành chính, nhà làm việc, trung tâm văn hóa, trường học... tại các đơn vị bị giải thể hoặc sáp nhập. Cơ sở dữ liệu này cần công khai, kết nối liên thông từ trung ương đến địa phương, để giúp Chính phủ và các tỉnh, thành phố có thể theo dõi, đánh giá, và đưa ra quyết định nhanh chóng, minh bạch về việc giữ lại, chuyển đổi hay thanh lý tài sản. Tiếp theo, các địa phương cần ứng dụng công nghệ GIS (bản đồ số), AI và hệ thống đánh giá hiệu quả sử dụng đất để lập quy hoạch lại các không gian công sở một cách tối ưu. Những trụ sở cũ có vị trí thuận lợi, kiến trúc tốt, có thể tích hợp công nghệ để trở thành trung tâm hành chính liên thông, nơi người dân làm thủ tục một cách không giấy tờ, thông minh và tiện lợi. Những nơi khác có thể chuyển đổi thành trung tâm dữ liệu địa phương, thư viện số, trạm kết nối dịch vụ công trực tuyến hoặc không gian sáng tạo cho khởi nghiệp công nghệ.

Chúng ta cần thoát khỏi tư duy "xử lý sau khi sáp nhập" và bước vào giai đoạn "thiết kế hành chính số ngay từ đầu". Việc quy hoạch và sử dụng lại công sở phải trở thành một phần trong thiết kế tổng thể kiến trúc chính quyền số, nơi công sở không chỉ là nơi làm việc, mà là nền tảng phục vụ người dân bằng công nghệ, với dữ liệu số làm trung tâm. Đây cũng là cơ hội để Việt Nam thúc đẩy chiến lược chuyển đổi số quốc gia một cách thực chất, từ bên trong bộ máy nhà nước. Hành động hôm nay là để tránh tái diễn những "bóng ma bê tông" hoang tàn giữa lòng đô thị. Nếu làm tốt, những công sở cũ có thể được "tái sinh" bằng công nghệ, trở thành biểu tượng của sự chuyển đổi số và là niềm tin mới trong lòng người dân. Nếu làm dở, đó sẽ là vết gãy giữa chủ trương cải cách và thực tế thực thi.

Ông Lương Ngọc Tuấn, chuyên gia công nghệ thông tin (CNTT) và chuyển đổi số tại TP.HCM cũng cho rằng, việc áp dụng công nghệ số vào công sở hành chính là xu hướng tất yếu. Tuy nhiên, việc áp dụng công nghệ số cần năng lực, nhận thức của đội ngũ cán bộ, công chức phải theo kịp. Vấn đề này, đang được Trung ương thúc đẩy, thông qua chủ trương tinh giản hành chính, sáp nhập địa phương, nâng cao vị thế đơn vị hành chính cấp cơ sở. Đội ngũ cán bộ công chức các tỉnh thành, bộ ngành, theo đó cần tự nhận thức rõ trách nhiệm học tập bồi dưỡng, quyết liệt chuyển đổi ý thức "phục vụ thay vì quản lý".

Khi tinh thần này được quán triệt, bộ máy hành chính tại các địa phương sẽ thay đổi, vừa tinh gọn linh hoạt, vừa gắn chặt với những yêu cầu hành động cụ thể, vì người dân mà làm việc. Một khi công nghệ số đi sâu vào bộ máy hành chính, các công sở nhà nước sẽ không gói gọn trong văn phòng trụ sở nữa, cũng không nhất định tuân thủ "8 giờ vàng ngọc", mà sẽ chủ động linh hoạt, làm sao mỗi người hoàn thành nhiệm vụ phục vụ người dân một cách tốt nhất. ■

Đi tìm thành cổ cố đô Hoa Lư

Bài cuối: ĐỐI MẶT VỚI GIẢI PHÁP BẢO TỒN

● **Bài, ảnh: NGỌC TRUNG - LÂM SƠN**

Cuộc khai quật thành cổ Hoa Lư (đoạn thành Dền) vừa qua đã cho thấy kỹ nghệ phòng thủ bậc cao của người Việt thế kỷ X và đã góp phần giải mã được phần nào về quy mô, cấu trúc, kỹ thuật đắp dựng thành của tiền nhân, mang lại những giá trị quan trọng.

Hậu khai quật sẽ như thế nào, tiến hành lấp cát để bảo vệ hiện trường hay sẽ xây dựng phương án bảo tồn để "kể lại" câu chuyện di sản này là vấn đề cần được xem xét thận trọng, khoa học.

Di vật và giá trị khảo cổ

Không chỉ dừng lại ở quy mô kiến trúc, những tầng văn hóa đoạn thành Dền còn tiết lộ nhiều di vật phản ánh sinh hoạt và lịch sử sử dụng kéo dài qua nhiều thế kỷ. PGS.TS Đặng Hùng Sơn, Phó Trưởng khoa Lịch sử (Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Hà Nội) đánh giá: Những cuộc khai quật liên quan đến hệ thống thành cổ Hoa Lư không nhiều. Tư liệu từ các đợt khai quật của Viện Bảo tàng Lịch sử Quốc gia vào cuối những thập niên 60 của thế kỷ trước, tuy ít nhưng rất giá trị. Chính trong giai đoạn đó, các nhà khảo cổ đã phát hiện những viên gạch mang họa tiết đặc trưng của Hoa Lư như hoa sen, chim phượng sóng đôi, tiêu bản quý hiếm trong kho tàng vật liệu kiến trúc cổ. Tuy nhiên, do điều kiện kỹ thuật và phương pháp nghiên cứu khi ấy còn hạn chế, nên việc hiểu biết về cấu trúc thành lũy chưa được sâu rộng.

Đáng giá hơn, các nhà khảo cổ còn phát hiện nhiều mảnh gốm men, gạch đỏ đặc trưng của thế kỷ X, thời kỳ nhà Đinh và Tiền Lê đóng đô tại Hoa Lư. Ngoài ra, gốm men thời Lý - Trần, sành men thời hậu Lê và Nguyễn xuất hiện rải rác tại các tầng đất trên, cho thấy khu vực thành Dền vẫn tiếp tục được sử dụng, cải tạo hoặc cư trú trong suốt tiến trình lịch sử. Với cuộc khai quật đoạn thành Dền năm 2025, PGS.TS Đặng Hùng Sơn cho rằng, đây là một đợt nghiên cứu có chất lượng tốt, cung cấp thêm những hiểu biết quan trọng về kỹ thuật đắp thành. Ông kỳ vọng trong thời gian tới, các nhà nghiên cứu có thể mở rộng phạm vi khảo sát không chỉ dừng lại ở mặt kỹ thuật, mà cần đặt trong bối cảnh xã hội - lịch sử cụ thể. "Chẳng hạn, cần tìm hiểu rõ hơn vua Đinh, vua Lê đã tổ chức xây thành như thế nào, khối lượng đất đắp ra sao, bao nhiêu người tham gia, thi công trong bao lâu… Những con số và tính toán này sẽ giúp làm sống dậy bức tranh tổ chức và vận hành quốc gia thời kỳ đầu lập nước", ông chia sẻ.

Thành Dền là đoạn thành có quy mô lớn nhất trong hệ thống thành cổ Hoa Lư. Theo ông Trương Đình Tường, Chủ tịch Hội Khoa học Lịch sử tỉnh Ninh Bình: "Không chỉ giữ vai trò quân sự, đoạn thành này còn mang ý nghĩa thủy lợi vô cùng quan trọng. Vào thế kỷ IX-X, khi hệ thống đê điều như đê Ngũ Xá còn chưa xuất hiện, thành Dền có thể đã đóng vai trò vừa ngăn lũ, vừa bảo vệ khu vực nội đô, nơi tập trung kho tàng, doanh trại quân sự và các cung điện. Vì vậy, có thể coi thành Dền là công trình phòng thủ kiêm điều tiết nước mang tính chiến lược". Ông Tường cũng chia sẻ một kỷ niệm cá nhân: "Những năm 1984-1985, khi đi thực địa cùng GS Trần Quốc Vượng, GS từng bày tỏ mong muốn có một cuộc đại khảo cổ về thành cổ Hoa Lư, đặc biệt là khu vực thành Dền. Ông còn nhấn mạnh rằng, chữ "Dền" có khả năng liên hệ tới địa danh thời kỳ đồ đồng, gợi mở thêm một tầng sâu lịch sử cho di tích này".

Hướng bảo tồn và phát huy giá trị

Phát lộ khảo cổ chỉ là bước đầu. Điều quan trọng hơn là làm sao để bảo tồn và kể lại câu chuyện của thành cổ Hoa Lư một cách hiệu quả, thuyết phục và bền vững. Theo TS Hà Văn Cẩn, Viện trưởng Viện Khảo cổ học: "Khai quật không chỉ để nghiên cứu mà còn để bảo tồn. Ở nhiều nơi như thành Dền ở Hải Dương, phần trên đã mất hết, nên muốn nghiên cứu lát cắt thì không thể. Còn ở Hoa Lư, tường thành còn nguyên, rất quý cho công tác phục dựng sau này".

Ông cũng đề xuất tiếp tục khảo sát các đoạn thành khác để kiểm tra mức độ thống nhất về kỹ thuật xây dựng: "Thành cổ Hoa Lư nói chung đều tận dụng yếu tố địa hình như núi, sông để hình thành thế phòng thủ. Với đoạn thành Dền, tuyến thành men theo sông Hoàng Long, vừa là phòng tuyến quân sự vừa là tuyến hào tự nhiên. Việc mở rộng khai quật tại các điểm khác nhau trong hệ thống thành sẽ giúp xây dựng một cái nhìn toàn diện và chính xác hơn về quy mô, cấu trúc toàn bộ thành cổ Hoa Lư".

Ở góc độ du lịch, ông Nguyễn Cao Tấn, Phó Giám đốc Sở Du lịch tỉnh Ninh Bình nhìn nhận, đợt khai quật đoạn thành Dền đã cung cấp "lát cắt đầy đủ và hoàn chỉnh nhất" về một trong những đoạn thành trọng yếu nhất của cố đô. "Thành Dền nằm song song với sông Hoàng Long, tuyến giao thông thủy huyết mạch, cho thấy kinh đô Hoa Lư xưa không chỉ là nơi đóng đô mà còn là trung tâm giao thương quan trọng, tiếp cận gần biển".

Ông Tấn kỳ vọng các nhà khảo cổ tiếp tục tìm kiếm dấu tích "cửa nước", nơi kết nối từ sông hoặc đầm lầy vào trong thành. Nếu phát hiện được vị trí và cơ chế vận hành của cửa nước, đây sẽ là bước tiến quan trọng trong phục dựng không gian cư trú và sinh hoạt của cư dân thế kỷ X. "Nếu chúng ta tái hiện được khung cảnh "trên bến dưới thuyền" ngay trong lòng di tích, nơi con người, tàu thuyền, giao thương và thành lũy cùng hội tụ, thì đó sẽ là một không gian lịch sử sống động và hấp dẫn đặc biệt với du khách", ông Tấn nhấn mạnh. Ngoài ra, để phát huy giá trị di sản trong đời sống đương đại, các chuyên gia cũng đề xuất ứng dụng công nghệ số trong công tác bảo tồn. Việc số hóa dữ liệu khảo cổ, tái hiện mô hình thành lũy bằng công nghệ 3D hoặc tích hợp thành Dền vào bản đồ du lịch thông minh của Ninh Bình… là những hướng đi khả thi. Những mô hình tham quan thực tế ảo (VR) hoặc thiết kế không gian trưng bày ngoài trời gắn với tuyến du lịch có thể tạo nên chuỗi trải nghiệm lịch sử sinh động và hấp dẫn với du khách trong và ngoài nước.

Di sản không nên chỉ dừng lại ở những con số hay hiện vật mà cần trở thành câu chuyện sống động, giúp thế hệ hôm nay hiểu được nỗ lực và trí tuệ của cha ông trong việc dựng nước và giữ nước. Bên cạnh đó, ông Trương Đình Tường nhấn mạnh, khai quật khảo cổ ở đoạn thành Dền đã góp phần củng cố thêm giả thuyết về "khu thành nội", nơi dùng để giấu quân, cất giữ tài sản, nằm phía trong "thành ngoại" vốn được coi là trung tâm kinh đô xưa. "Giá trị vị trí của đoạn thành này là rất lớn và hiện đã có doanh nghiệp sẵn sàng phối hợp cùng Nhà nước để tiếp tục khai quật", ông nói thêm.

Tường thành Dền từng bị lãng quên, phủ lấp dưới lớp đất đắp đê gần 70 năm. Nhưng từ lòng đất ấy, những vết tích trầm mặc đang được "đọc" lại không chỉ bằng công cụ khảo cổ, mà bằng ý thức lịch sử. Kết cấu móng từ lá cây, thân gỗ; thân thành hình "sống trâu"; hào sâu chống xâm nhập... tất cả như những "lát cắt địa tầng" kể lại kỹ nghệ phòng thủ của người Việt từ thời dựng nước. Tuy nhiên, vấn đề đang được dư luận quan tâm là phương án bảo tồn thành cổ Hoa Lư đoạn thành Dền như thế nào. Tiến hành lấp đất, cát để bảo vệ hay giữ nguyên hiện trường khai quật phục vụ cho dự án phục hồi. Theo nguồn tin riêng, hiện có doanh nghiệp đề xuất phương án phục dựng thành Dền bằng tường đá. Nếu phương án này được chấp thuận sẽ làm biến dạng di tích gốc bởi trong quá trình khai quật, các nhà khảo cổ đã làm rõ cấu trúc, kỹ thuật đắp dựng thành chỉ bằng đất, đá và thảm thực vật… ■

Phát lộ khảo cổ chỉ là bước đầu, điều quan trọng hơn là tìm giải pháp bảo tồn

Mặt cắt hố khai quật

Sẵn sàng làm mới thương hiệu du lịch sau khi sáp nhập tỉnh

● TÂN BÌNH

Ngành Du lịch tỉnh Quảng Bình đang chủ động xây dựng chiến lược tái định vị thương hiệu du lịch sau khi sáp nhập trở thành tỉnh "Quảng Trị mới" nhằm thích ứng với diện mạo mới, không gian mới và tầm nhìn phát triển bền vững trong dài hạn.

Du khách đi thuyền tham quan động Phong Nha Ảnh: P.V.T

Cơ hội lớn để du lịch bứt phá

Ngày 12.6.2025, Quốc hội chính thức thông qua Nghị quyết về việc sáp nhập các đơn vị hành chính cấp tỉnh, trong đó có việc hợp nhất Quảng Bình và Quảng Trị thành tỉnh mới. Việc sáp nhập các đơn vị hành chính không chỉ là bước đi chiến lược trong công cuộc tinh gọn bộ máy, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước mà còn mở ra những cơ hội lớn cho phát triển kinh tế - xã hội, trong đó có ngành Du lịch.

Bà Nguyễn Thị Bích Thủy, Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Bình khẳng định: "Quảng Bình và Quảng Trị hợp nhất sẽ tạo nên một thực thể du lịch giàu tiềm năng. Sự kết nối giữa di sản thiên nhiên và di tích lịch sử, giữa biển đảo và miền núi, giữa truyền thống và hiện đại sẽ tạo sức hút đặc biệt với du khách trong nước và quốc tế".

Theo bà Thủy, bờ biển kéo dài hơn 190 km sau sáp nhập mở ra tiềm năng to lớn cho phát triển du lịch biển, du lịch nghỉ dưỡng cao cấp và khai thác các tuyến du lịch đường biển mới. Song song đó là cơ hội hình thành các tour du lịch khám phá liên tỉnh, trải dài từ hệ thống hang động kỳ vĩ ở Phong Nha - Kẻ Bàng đến đảo Cồn Cỏ, từ những địa danh lịch sử như cầu Hiền Lương - sông Bến Hải đến các điểm như: Thánh địa La Vang, nhà thờ Tam Tòa...

Không chỉ hấp dẫn bởi thiên nhiên, vùng đất này còn là "trái tim" của hành trình ký ức dân tộc, nơi in đậm dấu tích hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Những tên tuổi như đường 9 - Khe Sanh, hang Tám Cô, nghĩa trang Trường Sơn, địa đạo Vịnh Mốc… đã trở thành biểu tượng thiêng liêng trong tâm thức người Việt và là nguồn tài nguyên quý báu để phát triển du lịch tri ân, giáo dục lịch sử - nhân văn cho các thế hệ.

Trong những năm gần đây, Quảng Bình đã dần khẳng định vị thế trên bản đồ du lịch thế giới, đặc biệt với danh xưng "Vương quốc hang động". Các điểm đến nổi bật như: Sơn Đoòng - hang động lớn nhất thế giới, Phong Nha, Thiên Đường, Tú Làn, hang Én, hang Va... liên tục được báo chí quốc tế vinh danh. Đây là nền tảng vững chắc để tiếp tục phát triển du lịch chất lượng cao sau khi tái cấu trúc địa phương.

Làm mới thương hiệu

Theo ông Đặng Đông Hà, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Bình: "Việc thay đổi địa giới hành chính là một cơ hội tái cấu trúc chiến lược cho ngành Du lịch. Trên nền tảng không gian rộng mở, chúng tôi hướng đến xây dựng chuỗi giá trị du lịch liên hoàn, đồng bộ và bền vững hơn".

Tuy nhiên theo ông Hà, điều cốt lõi vẫn là việc định vị lại thương hiệu: "Làm thế nào để thương hiệu du lịch mới thực sự khác biệt, nổi bật giữa các điểm đến trong nước và khu vực? Làm sao để người ta nhớ đến Quảng Trị mới không chỉ là một vùng đất hợp nhất, mà là điểm đến giàu cảm xúc, hấp dẫn và đáng khám phá"?

Trả lời câu hỏi đó, bà Bùi Thị Thanh Thúy, Giám đốc Trung tâm Thông tin Xúc tiến Du lịch tỉnh Quảng Bình nhấn mạnh: "Định vị thương hiệu du lịch chính là khâu then chốt. Chúng tôi đang xây dựng một chiến lược thương hiệu mới kết hợp cả giá trị lịch sử - văn hóa và tài nguyên thiên nhiên độc đáo của hai tỉnh, tạo nên một hình ảnh sinh động, chuyên nghiệp và dễ ghi nhớ".

Ngành Du lịch Quảng Bình đã sẵn sàng một số giải pháp cụ thể để làm mới thương hiệu sau khi sáp nhập tỉnh. Định vị thương hiệu du lịch phải rõ ràng và khác biệt. Theo đó cần cụ thể hóa thương hiệu: "Quảng Trị - điểm đến lịch sử văn hóa, trải nghiệm thiên nhiên độc đáo nhất châu Á". Đồng bộ hóa hệ thống nhận diện thương hiệu từ slogan, logo, bảng màu, hình ảnh đến câu chuyện thương hiệu đều được thiết kế để đồng bộ trên các nền tảng truyền thông số, ấn phẩm du lịch, pano quảng cáo đến các sự kiện xúc tiến trong và ngoài nước.

Gắn thương hiệu với cảm xúc trải nghiệm với các thông điệp dễ lan tỏa như "Đến để yêu", "Vùng đất của nụ cười", "Di sản xanh chờ bạn khám phá", "Quê hương Sơn Đoòng", hay "Quảng Trị - Vùng đất của khát vọng hoà bình". Đồng thời xây dựng sản phẩm du lịch đặc trưng, liên kết vùng hiệu quả. Phát triển các tuyến du lịch như dọc tuyến đường Hồ Chí Minh nhánh Tây từ Phong Nha đến Khe Sanh, cụm du lịch biển Nhật Lệ - Cửa Tùng - đảo Cồn Cỏ; du lịch văn hóa dân tộc thiểu số vùng phía Tây hai tỉnh; kết nối các di tích lịch sử - văn hóa theo chủ đề như "Hành trình ký ức", "Con đường huyền thoại"... Bên cạnh đó, chú trọng đẩy mạnh truyền thông xúc tiến. Xây dựng lại toàn bộ hệ thống video, clip quảng bá, website đa ngôn ngữ, đẩy mạnh hợp tác với các nền tảng số và mạng xã hội, đồng thời hình thành các đối tác chiến lược truyền thông du lịch trong và ngoài nước.

Bản đồ hành chính thay đổi và thương hiệu du lịch cũng cần chuyển mình để xứng đáng với kỳ vọng mới. Với khát vọng trở thành một trung tâm du lịch văn hóa - sinh thái - lịch sử tầm khu vực, ngành Du lịch tỉnh "Quảng Trị mới" đang đi những bước đầu tiên, vững chắc và đầy cảm hứng trên hành trình khẳng định bản sắc trong dòng chảy phát triển du lịch Việt Nam. Việc tái định vị thương hiệu không chỉ là bước đi tất yếu sau sáp nhập, mà là lựa chọn chủ động để vươn lên.

Cửa biển Nhật Lệ

Việc tái định vị thương hiệu không chỉ là câu chuyện về nhận diện hình ảnh, mà còn là một bước đi chiến lược dài hạn. Trong bối cảnh ngành du lịch đang phục hồi mạnh mẽ sau đại dịch và xu hướng "du lịch trải nghiệm - du lịch xanh" lên ngôi, vùng đất Quảng Trị mới có đầy đủ điều kiện để trở thành điểm sáng trên bản đồ du lịch khu vực.

Bà Bùi Thị Thanh Thúy chia sẻ: "Việc định vị thương hiệu phải gắn với bản sắc, khai thác tối đa thế mạnh và truyền cảm hứng từ chính những câu chuyện lịch sử, con người và thiên nhiên của vùng đất này. Chúng tôi đang nỗ lực để tạo nên một thương hiệu không chỉ mang tính nhận diện mà còn gợi mở cảm xúc, níu chân du khách quay lại nhiều lần".

Trong tương lai gần, khi bộ nhận diện thương hiệu chính thức ra mắt và các chiến lược truyền thông được triển khai đồng bộ, tỉnh "Quảng Trị mới" - với trái tim là vùng di sản Quảng Bình và những biểu tượng lịch sử từ Quảng Trị - hứa hẹn sẽ trở thành một trong những điểm đến đặc sắc, tiêu biểu của Việt Nam trong giai đoạn phát triển mới. ■

Tuần Du lịch Quảng Bình năm 2025

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT ĐẶC BIỆT CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ BỘ VHTTDL:

Văn hóa - Ngọn lửa thắp sáng tinh thần dân tộc

● **THANH NGỌC**

Chào mừng Đại hội Đại biểu Đảng bộ Bộ VHTTDL nhiệm kỳ 2025-2030, chương trình nghệ thuật đặc biệt "Ánh sáng và niềm tin" sẽ diễn ra tại Nhà hát Lớn Hà Nội vào ngày 26.6. Ý tưởng xuyên suốt là làm nổi bật sự gắn kết giữa "Ánh sáng của Đảng" và "Niềm tin của nhân dân", trong đó văn hóa chính là cầu nối, là ngọn lửa thắp sáng tinh thần dân tộc.

Chương trình nghệ thuật đặc biệt "95 năm - Ánh sáng soi đường" kỷ niệm 95 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam
Ảnh: TRẦN HUẤN

Phát huy tinh thần đoàn kết, dân chủ

Đảng bộ Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam đã tổ chức thành công Đại hội lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030.

Tại Đại hội các đại biểu đã nghe các báo cáo: Báo cáo chính trị về kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội nhiệm kỳ 2020-2025, phương hướng, nhiệm vụ của Đảng bộ Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam nhiệm kỳ 2025-2030; Báo cáo kiểm điểm của Ban Chấp hành Đảng bộ Cục; Báo cáo tổng hợp các ý kiến góp ý dự thảo văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Các đại biểu đã tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến về vai trò công tác Đảng trong quản lý Nhà nước lĩnh vực văn hóa dân tộc; ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của Đảng bộ Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam...

Ông Trịnh Ngọc Chung, Ủy viên BCH Đảng bộ Bộ VHTTDL, Bí thư Đảng ủy, Cục trưởng Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam khẳng định, trong thời gian tới toàn Đảng bộ Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam phát huy truyền thống, nêu cao tinh thần trách nhiệm, ý chí tự lực tự cường, đoàn kết quyết tâm thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội nhiệm kỳ 2025-2030 với phương châm "Xây dựng Đảng bộ Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam trong sạch, vững mạnh; Phát huy tinh thần đoàn kết, dân chủ, đẩy mạnh đổi mới, sáng tạo của đảng viên, công chức, viên chức, người lao động góp phần xây dựng và phát triển văn hóa các dân tộc Việt Nam".

P.HƯƠNG

Bản hòa ca tôn vinh vai trò dẫn đường của Đảng và sức mạnh văn hóa dân tộc

Chương trình "Ánh sáng và niềm tin" được xây dựng với mong muốn tôn vinh vai trò lãnh đạo của Đảng trong việc phát triển văn hóa - một trong những nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội. Chương trình do Nhà hát Ca Múa Nhạc Việt Nam thực hiện, dưới sự chỉ đạo nội dung của Đảng ủy Bộ VHTTDL, chỉ đạo nghệ thuật của PGS.TS Tạ Quang Đông, Thứ trưởng Bộ VHTTDL, cùng sự tham gia của NSND Xuân Bắc, NSƯT Trường Bắc (kịch bản và đạo diễn)... và sự phối hợp của nhiều đơn vị nghệ thuật lớn. Chương trình được dàn dựng công phu, là bản hòa ca rực rỡ sắc màu và cảm xúc, kết hợp các loại hình nghệ thuật đặc sắc: Ca, múa, nhạc tổng hợp, sân khấu truyền thống và xiếc nghệ thuật.

Chủ đề "Ánh sáng của Đảng" với ý nghĩa "Ánh sáng của Đảng - Niềm tin Văn hóa soi đường cho quốc dân đi", chương trình không chỉ tôn vinh vai trò lãnh đạo vĩ đại của Đảng mà còn khắc họa rõ nét đặc trưng riêng có của Bộ VHTTDL - nơi hội tụ những tinh hoa sáng tạo, nghệ sĩ tài năng, góp phần bồi đắp tâm hồn, định hình nhân cách và nuôi dưỡng khát vọng phát triển của dân tộc.

Dưới ánh sáng soi đường của Đảng, văn hóa trở thành nền tảng tinh thần, là sức mạnh nội sinh thúc đẩy sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Mỗi tiết mục trong chương trình là một đóa hoa nghệ thuật kết tinh từ lòng yêu nước, tự hào dân tộc, đồng thời phản ánh sinh động những thành tựu nổi bật mà Đảng bộ Bộ VHTTDL đã đạt được. Đặc biệt, chương trình truyền đi thông điệp mạnh mẽ: Văn hóa - dưới ánh sáng của Đảng - là ngọn lửa thắp lên niềm tin, ý chí và khát vọng vươn mình của dân tộc Việt Nam trên hành trình hội nhập và phát triển.

Điểm nhấn sân khấu là hoạt cảnh thơ múa mở màn như một thước phim nghệ thuật, tái hiện hành trình cách mạng đầy gian khổ nhưng hào hùng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong không gian sân khấu bừng sáng, từng chuyển động múa dứt khoát, khỏe khoắn mô tả bước chân vững chãi của những người chiến sĩ tiên phong; từng tạo hình là biểu tượng của khối đoàn kết sắt son giữa Đảng và nhân dân. Qua chiến tranh, nghèo đói, thiên tai và thử thách, Đảng luôn là ngọn đuốc dẫn đường. Văn hóa hiện lên như sức mạnh mềm bền bỉ, được Đảng xác định là nền tảng, là mục tiêu, là động lực phát triển. Cao trào chương trình là hình tượng "Đảng - Dân - Văn hóa" hòa quyện, cùng tiến bước tới bến bờ vinh quang - nơi ánh sáng của độc lập, tự do, hạnh phúc tỏa rạng trong tương lai dân tộc.

Đạo diễn NSƯT Trường Bắc chia sẻ: "Chương trình sẽ là sự cộng hưởng cảm xúc từ những người làm nghệ thuật. Mỗi nghệ sĩ khi bước lên sân khấu đều mang theo niềm tự hào dân tộc và lòng biết ơn sâu sắc với Đảng. Chúng tôi mong muốn tạo ra một chương trình không chỉ trang trọng về hình thức, mà còn xúc động về nội dung. Mỗi tiết mục là một mảnh ghép để kể câu chuyện lớn: Đảng là ánh sáng, là người dẫn đường, còn văn hóa là niềm tin, là cội nguồn của sức mạnh dân tộc".

Khi nghệ sĩ cất tiếng hát bằng trái tim

Góp mặt trong chương trình là những nghệ sĩ luôn mang theo niềm tin, lòng biết ơn và trách nhiệm trước Đảng và nhân dân. NSND Quốc Hưng, Giám đốc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam chia sẻ: "Là một Đảng viên, một nghệ sĩ và cũng là người đứng đầu một trong những đơn vị đào tạo âm nhạc hàng đầu của cả nước, tôi tự hào khi được tham gia chương trình nghệ thuật đặc biệt "Ánh sáng và niềm tin", chào mừng Đại hội Đảng bộ Bộ VHTTDL. Chương trình lần này không đơn thuần là một sự kiện biểu diễn nghệ thuật, mà còn mang ý nghĩa chính trị, tinh thần sâu sắc. Trong bối cảnh toàn ngành đang nỗ lực đổi mới, hội nhập và phát triển, việc tổ chức một chương trình mang chủ đề "Ánh sáng và niềm tin" chính là lời khẳng định về vai trò dẫn đường của Đảng, không chỉ trong sự nghiệp bảo vệ và xây dựng đất nước, mà còn trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật và giáo dục".

Với NSND Quốc Hưng, ánh sáng ở đây là ánh sáng của lý tưởng, của bản lĩnh, của sự kiên định; còn niềm tin là niềm tin vào con đường mà Đảng đã lựa chọn, vào những giá trị tốt đẹp mà mỗi Đảng viên, mỗi nghệ sĩ, những người làm văn hóa cần giữ gìn và phát huy. Âm nhạc, với khả năng lay động và lan tỏa mạnh mẽ chính là phương tiện để truyền tải tinh thần đó một cách sâu sắc và chân thành nhất. Tham gia chương trình với tư cách nghệ sĩ biểu diễn, NSND Quốc Hưng cảm nhận rõ trách nhiệm lớn lao, không chỉ là cất cao tiếng hát, mà là góp phần lan tỏa những giá trị tích cực, khơi dậy lòng tự hào và niềm tin của cán bộ, công chức, viên chức, nghệ sĩ trong toàn ngành.

"Là người đứng đầu một đơn vị đào tạo, tôi càng thấm thía hơn vai trò của giáo dục nghệ thuật trong việc xây dựng con người văn hóa - thế hệ kế thừa có tài, có tâm và có niềm tin vững chắc vào Đảng, vào dân tộc. Tôi tin rằng, "Ánh sáng và niềm tin" không chỉ là một chương trình nghệ thuật chào mừng Đại hội, mà còn là biểu tượng cho tinh thần đổi mới, đoàn kết và sáng tạo mà toàn ngành Văn hóa đang hướng tới. Và tôi cũng tin, khi mỗi nghệ sĩ, mỗi người làm văn hóa mang trong mình ánh sáng ấy, niềm tin ấy, thì con đường phát triển văn hóa Việt Nam sẽ ngày càng rực rỡ hơn, bền vững hơn", NSND Quốc Hưng chia sẻ.

Nghệ sĩ cải lương Văn Đáng, người thể hiện tiết mục "Rạng rỡ nước non" cùng nghệ sĩ Như Quỳnh tâm sự: "Tôi không chỉ hát bằng giọng ca, mà còn hát bằng cả trái tim, bằng niềm tin và sự biết ơn đối với Đảng đã soi sáng con đường phát triển của dân tộc cũng như sự nghiệp văn hóa nghệ thuật nước nhà. Chương trình lần này không chỉ là một sân khấu nghệ thuật, mà còn là nơi để những người làm nghề như tôi được thể hiện tình yêu nước, niềm tự hào dân tộc và khẳng định vai trò của văn hóa trong công cuộc phát triển đất nước. Trong hành trình nghệ thuật của mình, tôi luôn tâm niệm rằng nghệ thuật Cải lương không chỉ là nghề mà còn là sứ mệnh. Tôi sẽ tiếp tục phấn đấu, rèn luyện để giữ gìn và phát huy giá trị truyền thống quý báu này, góp phần lan tỏa tình yêu Cải lương đến nhiều thế hệ. Đó cũng chính là cách tôi bày tỏ lòng biết ơn với nghiệp tổ và với những định hướng đúng đắn mà Đảng đã dành cho văn hóa nghệ thuật nước nhà".

Trong bối cảnh đất nước tiếp tục đổi mới và hội nhập, văn hóa cần được khẳng định là động lực và "hồn cốt" của dân tộc. Chương trình nhấn mạnh những thành tựu nổi bật của Đảng bộ Bộ VHTTDL nhiệm kỳ qua trong quản lý, đầu tư và phát triển nghệ thuật, di sản, thể thao, du lịch, góp phần lan tỏa văn hóa Việt Nam trong nước và quốc tế.

Đại hội Đảng bộ Bộ VHTTDL nhiệm kỳ 2025-2030 là dấu mốc quan trọng và chương trình "Ánh sáng và niềm tin" sẽ tiếp thêm khí thế mới - khí thế của đổi mới, sáng tạo, bản lĩnh và đoàn kết toàn ngành. ■

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Báo chí phải kiến tạo niềm tin, cổ vũ khát vọng phát triển

● **HÀ AN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Phát biểu chỉ đạo tại Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, báo chí phải trở thành lực lượng kiến tạo niềm tin, cổ vũ khát vọng phát triển, góp phần hiện thực hóa mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, trường tồn trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam

Như đã phản ánh trên *Văn Hóa* điện tử, sáng 21.6, tại Hà Nội, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Bộ VHTTDL, Hội Nhà báo Việt Nam tổ chức trọng thể Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2025). Đây là dấu mốc có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, khẳng định, tôn vinh truyền thống vẻ vang 100 năm phục vụ sự nghiệp cách mạng của Đảng, phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân của nền báo chí cách mạng Việt Nam.

Phát biểu chỉ đạo tại buổi Lễ, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, ngày 21.6.1925, báo *Thanh niên* ra số đầu tiên đánh dấu sự ra đời của nền báo chí cách mạng Việt Nam, gieo hạt giống đỏ cho một dòng báo chí mang sứ mệnh giải phóng dân tộc, thức tỉnh ý chí cách mạng và truyền bá ánh sáng chủ nghĩa Mác - Lênin đến với phong trào yêu nước. Đây không chỉ là sự kiện mở đầu cho một nền báo chí mới, mà còn là bước chuyển mình có ý nghĩa lịch sử của cách mạng Việt Nam, là một trong những bước chuẩn bị quan trọng cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam năm 1930.

Từ "hạt giống" đầu tiên đó, với sự dìu dắt của nhà báo Nguyễn Ái Quốc, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của phong trào cách mạng, báo chí cách mạng Việt Nam không ngừng lớn mạnh… Chặng đường 100 năm lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam là minh chứng sinh động cho vai trò to lớn của ngòi bút trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Tổng Bí thư cho rằng, những năm gần đây, báo chí nước ta đã chủ động đổi mới nội dung, hình thức, công nghệ và tư duy làm báo. Với gần 800 cơ quan báo chí, hàng chục nghìn nhà báo, phóng viên, biên tập viên, đội ngũ những người làm báo đã và đang không ngừng sáng tạo, ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, các thành tựu khoa học công nghệ tiên tiến để tạo nên một diện mạo, sắc thái, nội dung báo chí mới, hiện đại, nhân văn và gần dân.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng thăm gian trưng bày của Liên Chi hội Nhà báo Bộ VHTTDL tại Hội báo toàn quốc 2025

Báo chí cũng là lực lượng chủ công trong việc quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới, thể hiện sự đoàn kết và trách nhiệm của Việt Nam với bạn bè, lực lượng tiến bộ và sự phát triển của thế giới; báo chí là phương tiện để lan tỏa các giá trị văn hóa dân tộc, khơi dậy tinh thần yêu nước, khát vọng phát triển và khẳng định bản sắc văn hóa Việt Nam trong thời đại hội nhập. Là sản phẩm văn hóa, báo chí khơi dậy vẻ đẹp đời sống, phát hiện, tôn vinh những tấm gương người tốt, việc tốt, mô hình sáng tạo, cách làm hiệu quả, nhân lên những giá trị tích cực trong xã hội. Qua các tác phẩm đầy tính nhân văn, báo chí góp phần định hình tư duy công chúng, cổ vũ lối sống đẹp, lan tỏa tinh thần trách nhiệm và khát vọng cống hiến, xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước…

"Có thể khẳng định: Báo chí cách mạng Việt Nam đã và đang thực hiện tốt sứ mệnh cao cả, kiến tạo niềm tin, xây dựng đồng thuận, lan tỏa khát vọng phát triển, góp phần hiện thực hóa mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, hạnh phúc trong kỷ nguyên mới", Tổng Bí thư nhấn mạnh.

Biểu dương và trân trọng ghi nhận những đóng góp quan trọng của báo chí cách mạng Việt Nam trong suốt chặng đường 100 năm xây dựng, trưởng thành, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, kỷ nguyên mới của dân tộc đang mở ra chân trời phát triển mới, đồng thời cũng đặt ra những yêu cầu cách mạng mới với quyết tâm cao, khát vọng lớn xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng. Tổng Bí thư yêu cầu, với tư cách là bộ phận cấu thành quan trọng của đời sống văn hóa, báo chí phải khẳng định rõ vai trò trong công cuộc xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; phải tích cực tham gia vào công cuộc chấn hưng văn hóa, phát triển con người Việt Nam hiện đại, giàu bản sắc. Mỗi nhà báo, mỗi cơ quan báo chí phải là biểu tượng của văn hóa ứng xử, chuẩn mực đạo đức và tinh thần phục vụ xã hội; góp phần gìn giữ, phát huy những giá trị nhân văn truyền thống, lan tỏa điều thiện, điều đẹp; tích cực quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam với bạn bè thế giới; chủ động tiếp nhận tinh hoa văn hóa nhân loại để làm giàu bản sắc văn hóa dân tộc...

"Những người làm báo Việt Nam phải thực sự là những chiến sĩ xung kích, mang trong mình bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thần đổi mới, khát vọng cống hiến, dấn thân vì sự nghiệp chung của dân tộc. Báo chí phải trở thành lực lượng kiến tạo niềm tin, cổ vũ khát vọng phát triển, góp phần hiện thực hóa mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, trường tồn trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc", Tổng Bí thư nhấn mạnh. ■

Nhà báo Nguyễn Anh Vũ, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* (người thứ 2 từ trái qua) tại phiên thảo luận "Nghị quyết 18 và yêu cầu đổi mới nhân sự báo chí"

Trong khuôn khổ các hoạt động kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam, Hội Báo toàn quốc năm 2025 với chủ đề "Báo chí Việt Nam - Trung thành, Sáng tạo, Bản lĩnh, Đổi mới vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc" diễn ra với nhiều hoạt động sôi nổi. Điểm nhấn của Hội báo là Diễn đàn báo chí toàn quốc lần thứ 2. Với 12 phiên họp chất lượng, trong đó 10 phiên thảo luận chuyên đề được tổ chức bài bản, khoa học, tập trung vào những vấn đề thời sự, nội dung sâu sắc, phong phú như: Báo chí Việt Nam trong kỷ nguyên mới: Tầm nhìn kiến tạo không gian phát triển; Trí tuệ nhân tạo và chiến lược chuyển đổi số của các tòa soạn báo chí Việt Nam; Dữ liệu là gốc của tòa soạn hiện đại; Nguồn thu trong thời đại số: Không chỉ quảng cáo, báo chí phải bán được nhiều thứ hơn!; Chinh phục độc giả Gen Z: Giải mã công thức thành công; Cá nhân hóa nội dung để giữ độc giả trung thành; Nghị quyết 18 và yêu cầu đổi mới nhân sự báo chí; Truyền hình thích nghi trong môi trường truyền thông mới; Cơ chế nào để phát thanh phát triển trong giai đoạn hiện nay…

Diễn đàn đã thu hút sự tham gia nhiệt thành, tâm huyết của gần 70 diễn giả, đại biểu, khách mời là lãnh đạo các cơ quan báo chí, các nhà báo nổi tiếng, các chuyên gia truyền thông quốc tế uy tín.

THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH:

Người làm báo phải dấn thân, cống hiến vì nước, vì dân

● ĐÌNH TOÁN - NGỌC NHIÊN; ảnh: TRẦN HUẤN

Cuối tuần qua tại Hà Nội, đúng dịp kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2025), chương trình nghệ thuật chào mừng kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam và Lễ trao Giải Báo chí Quốc gia lần thứ XIX, năm 2024 đã diễn ra với chủ đề: "Thép trong bút, lửa trong tim".

Thủ tướng Phạm Minh Chính và Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa trao giải A cho các tác giả, đại diện nhóm tác giả

Dự Lễ trao giải có Thủ tướng Phạm Minh Chính; Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa. Cùng dự còn có lãnh đạo, đại diện lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành Trung ương và TP Hà Nội, Hội Nhà báo Việt Nam cùng các tác giả, nhóm tác giả có tác phẩm đoạt giải. Về phía Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình dự buổi Lễ.

Phát biểu tại buổi Lễ, Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Tổng Biên tập Báo *Nhân Dân,* Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam Lê Quốc Minh cho biết, Giải Báo chí Quốc gia lần thứ XIX là "tấm gương" phản ánh đời sống báo chí, phản ánh thực tiễn lãnh đạo, chỉ đạo, lao động và cống hiến của Đảng, Nhà nước và nhân dân trong năm 2024. Báo chí đã tuyên truyền kịp thời, đậm nét những sự kiện lớn, các vấn đề quan trọng của đất nước với những mảng đề tài nổi bật…

Phát biểu chỉ đạo tại buổi Lễ, Thủ tướng Phạm Minh Chính đánh giá, qua 19 lần tổ chức, Giải Báo chí Quốc gia đã thu hút được hàng chục nghìn tác phẩm báo chí chất lượng cao tham dự và hàng ngàn tác phẩm xuất sắc đã được trao giải. Trong đó, nhiều tác phẩm được đầu tư công phu, kỹ lưỡng, có tác động lan tỏa sâu sắc, góp phần định hướng tư tưởng, tuyên truyền chính sách, phản biện xã hội, lan tỏa các giá trị nhân văn cao đẹp trong cả nước và ở nước ngoài, chứng minh sự phát triển, trưởng thành lớn mạnh, toàn diện, mọi mặt của báo chí cách mạng, cả về số lượng và chất lượng. Với những thành tích đã đạt được, Thủ tướng khẳng định, báo chí cách mạng phải tiếp tục tạo động lực, truyền cảm hứng, khơi dậy khát vọng phát triển, kiến tạo những giá trị mới cao đẹp và vĩ đại hơn cho đất nước; thổi bùng khát vọng về một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, giàu lòng nhân ái; lan tỏa sâu rộng khát vọng đó đến mọi tầng lớp nhân dân, trong toàn xã hội, biến thành ý chí, quyết tâm và hành động.

Từng cơ quan báo chí, từng người làm báo cần nhận thức rõ vinh quang và trách nhiệm cao cả của mình. Phát huy truyền thống vẻ vang 100 năm, báo chí cách mạng phải luôn là tiếng nói trung thực, khách quan, phản ánh đa chiều, toàn diện, bao trùm dòng chảy của cuộc sống; là cầu nối vững chắc, chặt chẽ, hiệu quả giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân; dũng cảm đấu tranh với cái xấu, cái độc, cái tiêu cực. Đồng thời cổ vũ, lan tỏa những gương điển hình, những điều tốt đẹp, những giá trị nhân văn sâu sắc trong xã hội. Báo chí cách mạng phải tiên phong trong việc nắm bắt, ứng dụng công nghệ hiện đại để nâng tầm hiệu quả truyền thông; chủ động chuyển đổi số, phát triển các loại hình báo chí đa phương tiện, tận dụng tối đa sức mạnh của internet và mạng xã hội, công nghệ số để đưa thông tin tích cực, khách quan, trung thực, chính xác, kịp thời đến với công chúng một cách nhanh nhất, hiệu quả nhất, góp phần xây dựng một hệ sinh thái truyền thông lành mạnh, nhân văn, phục vụ nhân dân.

Cùng với đó, báo chí cách mạng phải là diễn đàn rộng mở, cầu thị lắng nghe để nhân dân bày tỏ, chia sẻ tâm tư, nguyện vọng, góp ý chân thật, tham gia giám sát và phản biện xã hội, để tiếng nói của nhân dân được lắng nghe, tiếp thu, góp phần xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, tạo đồng thuận xã hội, củng cố niềm tin trong nhân dân. Thủ tướng tin tưởng, báo chí cách mạng Việt Nam sẽ tiếp tục kế thừa lịch sử, truyền thống vẻ vang 100 năm để không ngừng học hỏi, nâng cao trình độ, rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất cao đẹp, chuyên môn sắc bén với tinh thần "mắt sáng, lòng trong, bút sắc", "thép trong bút, lửa trong tim".

Ngoài ra, Thủ tướng yêu cầu người làm báo phải luôn sẵn sàng tâm thế cống hiến, dấn thân đóng góp vì nước, vì dân, luôn đoàn kết, chung sức, đồng lòng cùng dân tộc, đất nước Việt Nam vượt qua mọi gian nan, thử thách để xây dựng một Việt Nam dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước trên con đường đổi mới, hội nhập, phát triển trong thời đại mới, sánh vai với các cường quốc năm châu như Chủ tịch Hồ Chí Minh kính mến hằng mong ước. ■

BTC trao giải B cho các tác giả, nhóm tác giả đoạt giải. Tác giả Nguyễn Thị Thu Trang đại diện cho nhóm tác giả của Báo *Văn Hóa* nhận giải

Phó Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Phan Thanh Nam chúc mừng các tác giả của Báo đoạt giải

Tại Giải lần này, Hội đồng chung khảo đã chọn ra 128 tác phẩm báo chí xuất sắc để trao giải, gồm: 13 Giải A, 27 Giải B, 49 Giải C và 39 Giải Khuyến khích. Loạt 4 bài Bồi đắp hệ giá trị văn hóa, con người Hà Nội *của nhóm tác giả Nguyễn Thị Thu Trang, Trần Văn Huấn, Lê Văn Mạnh (Báo* Văn Hóa*) đoạt giải B. Loạt 5 bài* Tìm đâu ra cảnh "trên bến dưới thuyền"? *của nhóm tác giả Lại Thị Thúy Hà, Khải Hưng, Ngô Thị Thùy Trang, Đặng Ngọc Hà, Nguyễn Ngọc Trung (Báo* Văn Hóa*) đoạt giải Khuyến khích.*

Chủ tịch Liên Chi hội Nhà báo Bộ VHTTDL, Phó Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Phan Thanh Nam nhận giải B *Gian trưng bày ấn tượng* **Ảnh: KHẢI HƯNG**

Cũng trong ngày 21.6, Lễ bế mạc Hội Báo toàn quốc 2025 đã diễn ra trang trọng, khép lại chuỗi hoạt động sôi nổi, giàu ý nghĩa nhân kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam. Trong khuôn khổ Lễ bế mạc, BTC đã công bố và trao tặng các giải thưởng quan trọng nhằm ghi nhận những nỗ lực sáng tạo, đổi mới trong cách thể hiện nội dung, hình thức tổ chức và chất lượng sản phẩm của các cơ quan báo chí tham gia Hội Báo toàn quốc 2025.

Liên Chi hội Nhà báo Bộ VHTTDL vinh dự được trao Giải B, hạng mục Gian trưng bày ấn tượng. *Báo* Văn Hóa *Xuân Ất Tỵ 2025 được vinh danh với Giải C -* Sản phẩm báo chí ấn tượng *(thể loại bìa báo).*

Lớp bồi dưỡng hát dân ca và thuyết minh hình ảnh triển lãm tại TP.HCM

Trung tâm Văn hóa và Triển lãm TP.HCM vừa tổ chức Lớp "Bồi dưỡng kỹ năng hát dân ca 3 miền và thuyết minh hình ảnh triển lãm" dành cho cán bộ nghiệp vụ, cán bộ phong trào và hội viên các câu lạc bộ - đội nhóm thuộc hệ thống Trung tâm Văn hóa - Thể thao và Truyền thông trên địa bàn thành phố.

Lớp học diễn ra đến hết ngày 27.6.2025, với gần 100 học viên đến từ TP Thủ Đức và 21 quận, huyện. Chương trình đào tạo được xây dựng với 6 chuyên đề lý thuyết và thực hành, tập trung vào hai nội dung chính: Kỹ năng hát dân ca 3 miền và thuyết minh hình ảnh triển lãm trong công tác tuyên truyền văn hóa. Qua đó, nhằm nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ văn hóa cơ sở, củng cố lực lượng hạt nhân phong trào tại địa phương, hỗ trợ hiệu quả cho các hoạt động bảo tồn và phát huy di sản văn hóa dân tộc, thúc đẩy giao lưu văn hóa trong cộng đồng dân cư.

ANH HUY

Lần đầu tổ chức LHP thiếu nhi tại Việt Nam

LHP thiếu nhi 2025 với chủ đề *Anh hùng nhỏ hôm nay, công dân toàn cầu ngày mai* vừa chính thức khai mạc tại TP.HCM. Đây là lần đầu tiên sự kiện được tổ chức tại Việt Nam, do Viện Goethe tại TP.HCM phối hợp cùng Quỹ PRIX JEUNESSE, hệ sinh thái sáng tạo S-Connect, Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM, Công ty THD Education Solutions và Sáng kiến PASCH thực hiện.

Tâm điểm của chương trình là loạt phim *Những câu chuyện mạnh mẽ cho những em nhỏ mạnh mẽ*, đưa người xem du hành qua nhiều quốc gia với những lát cắt tuổi thơ chân thực và sâu sắc. Việt Nam góp mặt tại LHP với 4 phim hoạt hình do S-Connect sản xuất, gồm: *Cá chép của ông Táo, Đội lân sư nhí nhố, Wolfoo và Hòn đảo kỳ bí, Quái vật rác* sự kiện kéo dài đến ngày 15.8, với các suất chiếu tổ chức vào thứ Hai, thứ Tư, thứ Bảy và Chủ nhật hằng tuần tại Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM.

T.T

Lời biển xưa còn vọng

● **NGỌC HÀ**

Gắn bó mật thiết với Lễ hội Cầu ngư mỗi độ xuân về của cư dân ven biển miền Trung, hát Bả trạo không chỉ là hình thức diễn xướng dân gian độc đáo mà còn là nghi thức tâm linh thiêng liêng, gửi gắm niềm tin, sự tri ân với biển cả. Từng ngân vang giữa sóng gió, vang vọng trong lời nguyện cầu mưa thuận gió hòa, hát Bả trạo là tiếng lòng của bao thế hệ sống dựa vào biển. Thế nhưng, trong vòng xoáy hiện đại, làn điệu ấy đang dần rơi vào quên lãng, để lại khoảng trống đau đáu trong dòng chảy văn hóa Việt.

Hát Bả trạo vừa là hình thức diễn xướng dân gian độc đáo, vừa là nghi thức tâm linh thiêng liêng, gửi gắm niềm tin, sự tri ân với biển cả

Giữ hồn biển trong từng lời xướng

Mỗi độ xuân về, giữa tiếng trống rộn ràng của Lễ hội Cầu ngư, làn điệu hát Bả trạo từng một thời ngân vang, rẽ sóng, khua nước như lời nguyện cầu mưa thuận gió hòa, thuyền đầy tôm cá. Không chỉ là một hình thức diễn xướng dân gian, hát Bả trạo còn là nghi lễ linh thiêng, thể hiện lòng biết ơn sâu sắc với Đức Ông (Cá Ông) - vị thần hộ mệnh đã cứu giúp ngư dân giữa biển khơi giông bão. Thiếu đi tiếng hát Bả trạo trong lễ Cầu ngư, cũng đồng nghĩa với việc đánh mất phần hồn thiêng của biển cả.

Mô phỏng hình ảnh con thuyền nan với đội hình từ 18-25 người, Bả trạo tái hiện sinh động đời sống lao động và tín ngưỡng của ngư dân. Tiếng mái chèo khua nước, tiếng trống, tiếng hát nhịp nhàng trong vai diễn tổng mũi, tổng khoang, tổng lái và những "con trạo" rẽ sóng không chỉ nói lên khí phách của người đi biển mà còn gói ghém cả chất đời, chất biển mộc mạc, chân thành. Theo nhạc sĩ, nhà nghiên cứu Trần Hồng, "bả" nghĩa là nắm chắc, "trạo" là mái chèo: "Nắm chắc mái chèo giữa phong ba", cũng là nắm chắc hy vọng và niềm tin vào cuộc sống.

Được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia từ năm 2016, nhưng hát Bả trạo đang dần vắng bóng trước tốc độ đô thị hóa và thay đổi lối sống. Ở Đà Nẵng, các đội Bả trạo gốc dần mai một, nhiều địa phương phải mời đội từ Hội An đến biểu diễn trong lễ Cầu ngư. Tại phường Mân Thái (quận Sơn Trà), đội hát Bả trạo do ông Phạm Văn Đủ thành lập vẫn còn tồn tại nhưng hoạt động cầm chừng, thiếu kinh phí, không được hỗ trợ, chỉ biểu diễn trong lễ Cầu ngư hoặc tại đám tang, nơi hát Bả trạo như lời tiễn biệt người quá cố về cõi biển linh thiêng.

Không cam lòng để câu hát chìm vào quên lãng, ngư dân Cao Văn Minh (phường Nại Hiên Đông) đã dày công sưu tầm, biên soạn và làm sống lại những lời ca cổ, đồng thời sáng tác thêm kịch bản mới để phù hợp với đời sống hôm nay. Với ông, hát Bả trạo không chỉ cần được bảo tồn bằng tâm huyết cá nhân mà còn cần sự đồng hành của chính quyền và cộng đồng. Chỉ khi có người giữ lửa, người truyền lửa và người đón nhận, câu hát khua nước rẽ sóng ấy mới có thể sống tiếp - như hơi thở biển khơi giữa lòng đất Việt.

Mong mỏi tìm lại lời ca trên biển

Trên bờ cát lặng gió của làng biển Mân Thái, cụ ông Phùng Phú Phong (92 tuổi) vẫn thường hướng mắt ra khơi xa, nơi những câu hát Bả trạo từng vang vọng giữa Lễ hội Cầu ngư rộn ràng. Với ông, Bả trạo không đơn thuần là nghệ thuật diễn xướng dân gian, mà là máu thịt, là ký ức và linh hồn của người dân biển từ bao đời. Mười lăm tuổi, ông vừa học nghề đi biển vừa học hát, từ những buổi chèo tập cùng các bô lão cho đến khi trở thành Tổng khoan - một trong ba vị trí cốt lõi trong đội hình Bả trạo truyền thống. Giờ đây, đội hát năm xưa chỉ còn mình ông, sống và tha thiết với lời ca ấy. "Tôi đi tìm người kế cận, nhưng khó lắm. Giới trẻ giờ mải mưu sinh, ít ai đủ kiên nhẫn với Bả trạo", ông Phong trầm ngâm.

Cùng nỗi trăn trở ấy, ông Huỳnh Văn Mười, một ngư dân kỳ cựu gắn bó với nghệ thuật truyền thống cho biết: "Vài chục năm trước, làng Mân Thái chưa bao giờ thiếu tiếng hát Bả trạo, Tuồng hay Hò khoan. Đó là phần hồn của các lễ hội biển". Theo ông Mười, mỗi dịp 23 tháng 7 âm lịch, ngày cúng kỵ Đức Ngư Ông, làng lại quy tụ đông đủ, cùng hòa giọng trong những giai điệu Bả trạo thân thương, chan chứa tình người, tình biển. Với tư liệu hiện còn đầy đủ cả chữ Hán - Nôm lẫn Quốc ngữ, cùng đội ngũ nghệ sĩ trẻ hát tuồng đầy tiềm năng, cơ hội bảo tồn Bả trạo là điều hoàn toàn khả thi nếu có sự đầu tư đúng hướng.

Tuy nhiên, trong thực tế, loại hình diễn xướng này vẫn đang đối mặt với nguy cơ mai một. Bởi lẽ, hát Bả trạo mang đậm tính nghi lễ, không đại chúng, đòi hỏi người thực hành phải có quá trình gắn bó lâu dài, hiểu sâu sắc cả nghệ thuật lẫn tín ngưỡng. Lễ hội Cầu ngư cũng dần thu hẹp về quy mô, không còn sức hút kinh tế như trước. Thế hệ trẻ - bận bịu với mưu sinh và lối sống hiện đại - ngày càng xa rời những khổ luyện và trách nhiệm truyền nghề. Giữ gìn Bả trạo không thể chỉ cần kinh phí, mà còn cần sự tâm huyết của người dạy, sự hứng thú của người học và sự nhập cuộc đồng bộ từ chính quyền, cộng đồng và ngành Văn hóa.

Trong bối cảnh ấy, tia hy vọng được thắp lên từ phường Nại Hiên Đông (quận Sơn Trà), nơi UBND phường đã thành lập CLB Hát Bả trạo với 17 thành viên, do nghệ nhân Nguyễn Văn Thực làm chủ nhiệm. CLB ra đời không chỉ để phục vụ Lễ hội Cầu ngư, đám tang hay lễ cúng truyền thống, mà còn hướng đến mục tiêu xây dựng các tiết mục trình diễn trở thành sản phẩm du lịch đặc sắc mang hồn cốt của biển. Phường cũng đang tích cực vận động hỗ trợ trang phục, đạo cụ, đồng thời mời gọi các đơn vị tổ chức sự kiện, lữ hành cùng chung tay quảng bá nghệ thuật hát Bả trạo - như một món ăn tinh thần quý giá, bền bỉ giữa lòng thành phố biển Đà Nẵng.

Giữ được Bả trạo là giữ lấy tiếng lòng của biển, của một miền văn hóa từng khắc sâu trong từng nhịp sóng. Và khi lời hát ấy lại cất lên, vang vọng giữa muôn trùng khơi, cũng là lúc chúng ta níu giữ được một phần hồn văn hóa Việt giữa vòng xoáy thời đại. ■

DI SẢN NHIẾP ẢNH LAI XÁ TRONG DÒNG CHẢY VĂN HÓA

Bài cuối:

Mở lối ký ức bằng tư duy hôm nay

● DIỆU TÂM - PHƯƠNG ANH - MINH ĐỨC

Giữa những nếp nhà xưa cũ và khung cảnh bình dị của làng Lai Xá, nơi từng vang bóng với nghề ảnh truyền thống, có một bảo tàng nhỏ lặng lẽ kể câu chuyện làng nghề qua từng khung hình, từng hiện vật - như một lời nhắc nhở về giá trị của văn hóa và di sản. Thế nhưng, sau những năm tháng bị lãng quên, Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá đang đứng trước ngã rẽ: Tiếp tục im lìm hay được hồi sinh bởi bàn tay và trái tim của những người trẻ yêu văn hóa?

PGS.TS Nguyễn Văn Huy, nguyên Giám đốc Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam — Ảnh: PHƯƠNG ANH

Trò chuyện cùng PGS. TS Nguyễn Văn Huy, một người con của làng, đồng thời là cố vấn của dự án này, chúng tôi mong tìm thấy những ánh sáng mới cho hành trình gìn giữ một phần ký ức dân tộc.

● **P.V:** *Từng là người cố vấn việc nên phát triển Bảo tàng thay vì chỉ dừng lại ở mô hình nhà trưng bày, điều gì khiến ông tin rằng Lai Xá đủ tiềm năng để làm nên một bảo tàng chuyên biệt, có chiều sâu như vậy, thưa ông?*

- PGS.TS Nguyễn Văn Huy: Tôi nghĩ, khi làm về di sản - văn hóa, thì càng phải thấu hiểu giá trị của nghề nhiếp ảnh, cũng như vai trò của cụ tổ làng nghề và những người thợ ảnh Lai Xá. Tất cả đều mang tính chất "cứu nguy" để thế hệ tương lai hiểu về người đi trước. Nếu không có Bảo tàng Lai Xá thì chẳng ai biết nghề nhiếp ảnh từng mang lại sự thịnh vượng và tạo sinh kế cho rất nhiều người dân trong làng như thế nào.

Chính những người dân Lai Xá, bằng tình yêu nghề và bàn tay tài hoa đã góp một phần không nhỏ vào dòng chảy của văn hóa nhiếp ảnh Việt Nam. Nhận thức sâu sắc giá trị ấy và từ những trải nghiệm thực tế khi chứng kiến nhiều phòng truyền thống sau khi khánh thành lại rơi vào cảnh đìu hiu, thiếu sức sống, tôi đã mạnh dạn đề xuất xây dựng một bảo tàng đúng nghĩa, "ra tấm ra món", không chỉ đạt chuẩn quốc gia mà còn hướng tới chuẩn mực quốc tế. Và đến hôm nay, có thể khẳng định Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá đã làm được điều đó.

● *Từ góc nhìn của ông, Lai Xá sở hữu những giá trị lịch sử - văn hóa nào đủ sâu sắc và độc đáo để trở thành nền tảng vững chắc cho một bảo tàng tư nhân phát triển bền vững, đồng thời tạo được sức hút lâu dài đối với công chúng?*

- Ý tưởng ban đầu của tôi là xây dựng Lai Xá thành một điểm đến du lịch văn hóa độc đáo, nơi hội tụ những giá trị tinh hoa mang đậm dấu ấn bản địa. Trong đó, các không gian như Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá, Bảo tàng Nguyễn Văn Huyên, Gallery nhiếp ảnh Nguyễn Anh Tuấn, Di chỉ khảo cổ Vườn Chuối... sẽ kết nối với nhau thành một quần thể hài hòa, tạo nên bản sắc riêng biệt.

Tôi hình dung Lai Xá sẽ phát triển theo hướng như Làng cổ Đường Lâm, được bảo tồn nhưng mang cá tính riêng. Nhờ vị trí gần Hà Nội và nằm trên trục giao thông thuận tiện, du khách hoàn toàn có thể trải nghiệm trong nửa ngày hoặc một ngày. Tôi kỳ vọng nơi đây sẽ trở thành không gian du lịch văn hóa hấp dẫn, sâu sắc và gắn bó với cộng đồng, một địa điểm nghệ thuật mới mẻ giữa Thủ đô, nơi mà "chỗ chơi" còn hiếm, nói gì đến những không gian mang chiều sâu văn hóa.

● *Dù mang nhiều giá trị độc đáo, nhưng Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá dường như vẫn chưa được đông đảo công chúng biết đến. Theo ông, đâu là những rào cản chính khiến nơi đây vẫn còn khá "lặng tiếng" trên bản đồ văn hóa - nghệ thuật, và làm thế nào để đưa bảo tàng đến gần hơn với người dân và du khách?*

- Thực tế, ngành Văn hóa hiện nay gần như chỉ dừng lại ở việc cấp phép cho bảo tàng mà thiếu đi sự quan tâm đến việc vận hành và phát huy giá trị của nó. Ngành Du lịch cũng chưa chủ động kết nối để xây dựng các tour đưa khách đến tham quan - trong khi đó lại chính là yếu tố sống còn đối với các bảo tàng ngoài công lập. Nếu có sự kết hợp chặt chẽ với các công ty lữ hành, bảo tàng hoàn toàn có thể tự vận hành mà không cần ngân sách nhà nước.

Một rào cản lớn khác là sự gắn kết yếu ớt giữa bảo tàng và các cơ sở giáo dục. Rất hiếm khi học sinh, sinh viên được đưa đến bảo tàng như một phần trong chương trình học, dù bảo tàng mở cửa miễn phí. Ngay cả những trường nằm gần khu vực như Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Đại học Công nghiệp, Đại học Văn hóa... cũng chưa tận dụng không gian này như một tài nguyên giáo dục.

● *Một số hạng mục trong bảo tàng hiện đã xuống cấp, ảnh hưởng đến trải nghiệm của du khách, là người từng gắn bó và theo sát mô hình này, ông có suy nghĩ gì trước thực trạng đó?*

- Mỗi ngày trôi qua, bảo tàng lại xuống cấp thêm một chút. Nếu không kịp thời bảo dưỡng, đến lúc hỏng nặng rồi thì không thể cứu vãn được nữa - đó sẽ là một sự lãng phí lớn. Bảo tàng là một thiết chế cần được nuôi dưỡng và gìn giữ liên tục. Với tôi, việc để Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá xuống cấp như hiện nay là một điều vô cùng đáng tiếc, thậm chí có thể coi là một sự vô trách nhiệm với những giá trị mà tiền nhân để lại.

● *Theo ông, đâu là những giải pháp thiết thực nhất để Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá có thể thu hút thêm sự quan tâm của công chúng và duy trì được sức sống lâu dài?*

- Trước hết, phải có kinh phí để sửa chữa, chống dột, chống hỏng. Nhưng nguồn kinh phí ấy không thể tự nhiên mà có. Nó đòi hỏi sự quan tâm từ lãnh đạo thôn, chi ủy thôn, để từ đó có tiếng nói, có kiến nghị đẩy lên lãnh đạo xã. Tôi rất mong thấy các công ty du lịch gắn kết với bảo tàng, tổ chức tour về làng nghề, về làng nhiếp ảnh.

Cần phải thay đổi nhận thức rằng, đây không chỉ là một công trình văn hóa, mà là bộ mặt của cộng đồng, là niềm tự hào của làng. Bảo tàng tư nhân thì nhiều, chứ bảo tàng của một cộng đồng làng thì hiếm vô cùng, có thể nói là "độc nhất vô nhị". Tuy nhiên, chỉ với vài người thì không thể vừa vận hành vừa quảng bá, vừa bảo dưỡng. Vậy nên, cần có sự vào cuộc của du lịch, của giáo dục và đặc biệt là của giới trẻ.

Bên cạnh đó, cần có sự kết nối giữa nhà trường và di sản. Tôi từng nêu khẩu hiệu "Di sản ở quanh ta", nghĩa là không cần phải đi xa để tìm hiểu lịch sử, văn hóa. Ngay bên cạnh, ngay trong làng, đã có bảo tàng, có câu chuyện, có truyền thống để học hỏi rồi. Các trường học cần đưa học sinh đến tham quan, trải nghiệm. Đó là giáo dục sống động nhất. Gần 2.000 sinh viên sống và học ở Lai Xá, ăn ở tại làng, mà lại hoàn toàn tách biệt với văn hóa làng, với bảo tàng.

Cuối cùng, điều quan trọng nhất vẫn là xây dựng đội ngũ kế cận. Bác Thắng rồi sẽ đến lúc không thể tiếp tục gánh vác. Ai sẽ thay bác? Phải vận động thanh niên, hội phụ nữ, chi đoàn… cùng vào cuộc. Làng có rất nhiều người trẻ đang học đại học, hãy kết nối họ, khơi gợi tinh thần yêu làng, yêu nghề, yêu di sản. Chỉ khi cộng đồng chủ động tiếp quản, bảo tàng mới sống lâu dài. Bởi nếu để nó chết đi, thì không chỉ là một sự lãng phí mà là một "tội ác" đối với di sản.

● *Ông có lạc quan vào tương lai của Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá không? Theo ông, liệu bảo tàng còn cơ hội để hồi sinh, vươn lên trở thành một điểm đến văn hóa thực thụ, thu hút công chúng bằng chính chiều sâu lịch sử và bản sắc riêng biệt của mình?*

- Có chứ, tôi vẫn lạc quan. Bởi chính sự hiện diện của Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá đã là một minh chứng sống động: Cộng đồng hoàn toàn có thể kiến tạo, gìn giữ và phát triển những thiết chế văn hóa mang giá trị đích thực. Tuy nhiên, để bảo tàng không rơi vào quên lãng thì không thể tiếp tục trông chờ vào một vài cá nhân tâm huyết. Bởi lẽ, bảo tàng được sinh ra từ cộng đồng thì chính cộng đồng phải là chủ thể duy trì và làm sống dậy nó. Điều đó đòi hỏi một cách tiếp cận mới, một tư duy mới - điều tôi tin là hoàn toàn khả thi nếu có sự chung tay đồng bộ.

Chúng ta không thiếu nguồn lực. Điều quan trọng nằm ở nhận thức và khả năng kết nối. Nếu biết cách khai thác hợp lý, gắn kết với các hoạt động trải nghiệm, giáo dục và truyền thông, thì Bảo tàng Nhiếp ảnh Lai Xá hoàn toàn có thể vươn lên trở thành một điểm đến văn hóa sống động, có sức hút bền vững theo thời gian.

● *Hiện nay, các bảo tàng ngoài công lập dường như vẫn chưa có một hành lang pháp lý đủ rõ ràng để bảo vệ và hỗ trợ. Theo ông, có phải do chúng ta chưa có Luật hoặc Dự thảo nào quy định cụ thể về quyền lợi và nghĩa vụ của các bảo tàng tư nhân?*

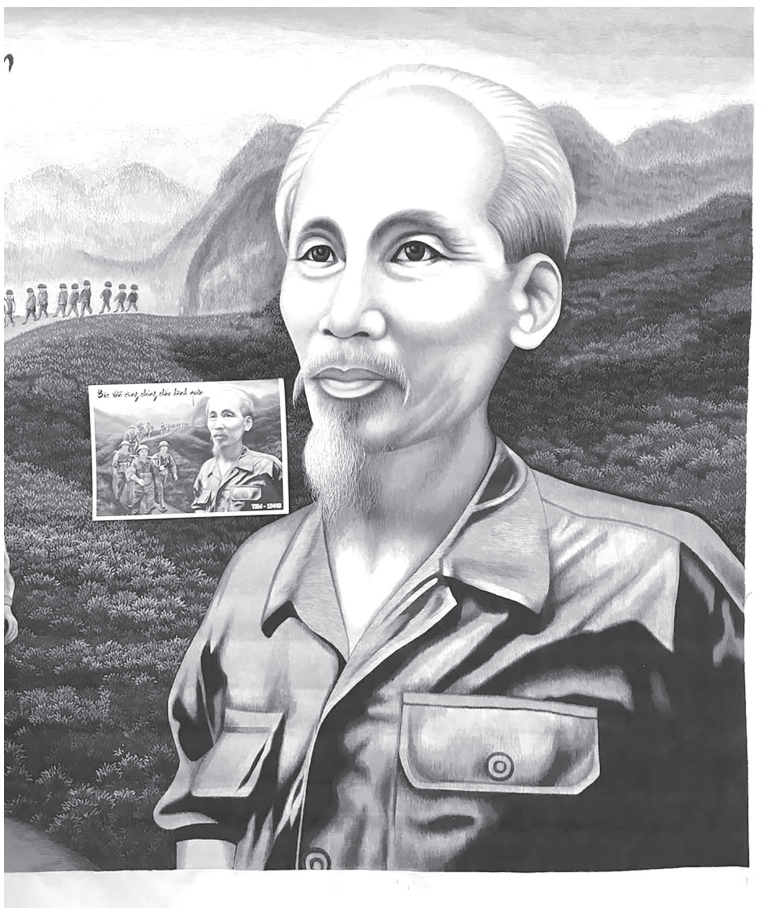
- Hiện nay, các quy định trong Luật Di sản văn hóa về điều kiện thành lập và cấp phép hoạt động cho bảo tàng ngoài công lập vẫn còn khá chung chung và bộc lộ không ít bất cập. Khi triển khai, các địa phương thường phải lượng hóa các điều kiện này, dẫn đến tình trạng rườm rà, hình thức và đôi khi gây khó khăn không đáng có cho người dân, nhất là những người tâm huyết với văn hóa nhưng không có đủ nguồn lực hành chính. Càng lượng hóa một cách máy móc, lại càng tạo thêm rào cản. Vì vậy, đã đến lúc cần đổi mới tư duy quản lý đối với mô hình bảo tàng ngoài công lập, từ cơ chế đến cách tiếp cận, để từ đó tạo hành lang pháp lý thuận lợi, thúc đẩy sự phát triển bền vững của loại hình bảo tàng đầy tiềm năng này. ■

● *Xin cảm ơn ông!*

Nét thêu, nếp xưa Hà Nội

● NGHIÊM THANH

Không cần cọ vẽ, cũng chẳng dùng đến bảng màu, nghệ nhân Khúc Văn Huynh, tên thật là Khúc Văn Diễn, người con của làng Cổ Chất (Dũng Tiến, Thường Tín, Hà Nội) đã chọn kim chỉ làm công cụ để "họa" nên thần thái con người. Gần nửa thế kỷ lặng lẽ bên khung vải, ông là một trong số ít nghệ nhân còn miệt mài gìn giữ và thổi hồn vào dòng tranh thêu truyền thần, tưởng chừng như đã mai một. Mỗi mũi kim đi, mỗi sợi chỉ luồn là cả ký ức, tình cảm, hồn cốt dân tộc được lưu giữ lại bằng sự kiên nhẫn và niềm đam mê bền bỉ...

Để hoàn thành bức chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh, nghệ nhân Khúc Văn Huynh phải lao động miệt mài hơn 3 tháng

Câu chuyện từ khung vải

Tại thôn Cổ Chất, nơi từng được mệnh danh là đất tổ nghề thêu của miền Bắc, có một người đàn ông hơn bốn mươi năm qua vẫn miệt mài gắn bó với khung thêu. Đó là nghệ nhân Khúc Văn Huynh, sinh năm 1976, người đã được vinh danh Nghệ nhân quốc gia ngành thêu tranh chân dung truyền thần.

Xuất thân trong gia đình làm nông, nhưng cha mẹ ông mưu sinh bằng nghề thêu tay. Những năm 1980, họ nhận hàng áo Kimono từ Hà Nội về thêu thuê, xuất sang Nhật Bản. Cậu bé Huynh khi đó mới 8 tuổi đã quen thuộc với khung vải và mớ chỉ màu rối bên chân mẹ. Từ những mũi chỉ khéo léo thêu nên hoa lá cỏ cây, cậu sớm tỏ ra có khiếu cảm màu hiếm có.

Năm tháng trôi qua, ông thành thợ chính rồi dần trở thành nghệ nhân, đúng như cách người ta gọi những người biết "kể chuyện bằng đôi tay". Thời gian đi nghĩa vụ quân sự (1995-1996), ông vẫn vẽ tranh, ký họa chân dung cho đồng đội mỗi khi đơn vị tổ chức sự kiện. Xuất ngũ về quê, nhiều bạn bè chuyển nghề, còn ông vẫn một lòng ở lại với khung gỗ, cây kim và sợi chỉ. "Ngày ấy, ai cũng bảo nghề thêu không sống nổi. Nhưng tôi mê ánh mắt biết nói trong những bức tranh. Một khi thêu được đôi mắt có hồn, thì cả bức tranh như sống dậy", ông tâm sự.

Không giống tranh thêu phong cảnh hay họa tiết trang trí, tranh chân dung truyền thần là thể loại đòi hỏi mức độ chính xác, tinh tế và biểu cảm cao. Nghệ nhân không chỉ cần tái hiện khuôn mặt, mà còn phải khắc họa được thần thái, thứ không dễ nắm bắt bằng mắt thường.

Với nghệ nhân Khúc Văn Huynh, thêu mỗi bức tranh là một quá trình "đối thoại" với nhân vật. Khi nhận một đơn đặt hàng mới, ông thường dành hàng giờ, thậm chí cả ngày chỉ để ngắm ảnh gốc, phân tích từng đường nét để cảm được tinh thần của người mẫu. "Chỉ khi chạm được đến cảm xúc của họ, mình mới có thể thêu ra một khuôn mặt có hồn", theo ông Huynh.

Trước khi thêu, ông luôn phác họa chân dung trực tiếp lên vải - một công đoạn rất ít nghệ nhân hiện nay còn thực hiện. Sau đó là khâu chọn chỉ, pha màu. Ông cho biết, nhiều vùng da mặt cần phối từ 5-7 tông màu chỉ, thậm chí phải tách sợi, se lại để có được sợi chỉ nhỏ như tơ, đủ độ bóng, mảnh và nhuyễn để thể hiện sự chuyển sắc mượt mà trên khuôn mặt. Thời gian hoàn thiện một bức chân dung thường kéo dài từ 2 đến 3 tháng, tùy vào độ khó của ảnh gốc. Một số bức ảnh đã bị nhòe nét, người thêu phải "tái tạo" lại bằng cả sự tưởng tượng và thấu cảm.

Đặc biệt xúc động, nghệ nhân Huynh cho biết, mỗi lần thêu chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh, ông đều có tâm trạng khó tả: "Có lần tôi thêu chân dung Bác Hồ. Phải mất hơn 3 tháng mới hoàn thành bức tranh, vì riêng phần đôi mắt Bác tôi đã thêu đi thêu lại hàng chục lần. Không thể để ánh mắt Bác vô hồn, không thể thêu vội đôi mi, sống mũi hay chòm râu mà làm thiếu đi vẻ hiền từ, minh triết. Không thể sai dù chỉ là một nét nhỏ...".

Cũng có lần, ông nhận đơn hàng từ một người con sống xa quê, nhờ thêu lại chân dung người mẹ đã khuất. Ảnh gốc là tấm hình đen trắng cũ mờ, chỉ còn lại vài nét phôi phai. Sau hơn 2 tháng, ngày nhận sản phẩm, khách hàng lặng đi rất lâu rồi bật khóc nức nở. "Bà ấy nói như vừa gặp lại mẹ sau bao năm. Mà có lẽ thật vậy, vì tôi đã cố giữ lấy ánh mắt dịu dàng ấy, nụ cười ấy… như người mẹ đang ngồi đó", ông kể.

Truyền nghề, giữ nghề, giữ cả hồn dân tộc

Hơn 19 năm chuyên sâu vào dòng tranh truyền thần, nghệ nhân Khúc Văn Huynh đã thêu lên hàng trăm gương mặt: Từ doanh nhân, chính khách đến nguyên thủ quốc gia. Nhưng điều khiến người ta tìm đến ông không chỉ là kỹ thuật điêu luyện, mà còn là thứ khó cân đo hơn: Cảm xúc. Mỗi ánh nhìn, mỗi đường nét ông thêu đều như chứa đựng một phần tâm hồn của người được khắc họa, thứ mà ông luôn gìn giữ như báu vật.

Nghệ nhân Khúc Văn Huynh đang phác họa chân dung trực tiếp lên vải

Năm 2010, nghệ nhân Khúc Văn Huynh đạt giải Nhất "Bàn tay vàng" do Thành đoàn Hà Nội tổ chức với tác phẩm thêu *Văn Miếu - Quốc Tử Giám*. Năm 2017, ông được vinh danh Nghệ nhân quốc gia ngành Thêu tranh truyền thần. Những danh hiệu ấy là minh chứng cho tài hoa và tâm huyết của ông. Nhưng với người nghệ nhân ấy, phần thưởng lớn nhất lại đến từ những khoảnh khắc lặng thầm, như khi trao tay một bức chân dung - người nhận không cầm được nước mắt.

Ông không giữ nghề cho riêng mình. Ngoài những giờ miệt mài bên khung vải, ông là người thầy tận tụy, truyền dạy lại kỹ thuật truyền thần cho lớp trẻ, tích cực hoạt động ở làng nghề Cổ Chất rồi tham gia các chương trình thiện nguyện, góp phần lan tỏa tình yêu với nghề truyền thống đến cộng đồng. Dù cuộc sống hiện đại cuốn xã hội vào vòng xoáy của công nghệ, nhưng nghệ nhân Huynh vẫn tin rằng: "Nếu còn ai cần giữ hình ảnh cha mẹ, còn ai muốn níu giữ bóng hình người thân, thì nghề này vẫn còn hơi thở". Bằng trái tim không mỏi ấy, ông đang thắp lên một đời sống mới cho nghề thêu - sống trong ký ức, trong ánh nhìn và trong cảm xúc của người còn ở lại.

Không chỉ dừng lại ở câu chuyện của một cá nhân đầy tâm huyết, nghề thêu tranh truyền thần đang dần được nhìn nhận như một phần di sản văn hóa cần được gìn giữ và hồi sinh. Đại diện chính quyền địa phương cho biết, đây là nghề truyền thống quý hiếm, nhưng hiện chỉ còn rất ít nghệ nhân theo đuổi. "Chúng tôi đang phối hợp với các xã có nghề thêu để mở lớp đào tạo, quảng bá sản phẩm, đồng thời rà soát và đề xuất phong tặng những danh hiệu cao hơn cho các nghệ nhân đủ điều kiện," vị này chia sẻ.

Việc kịp thời tôn vinh những người như nghệ nhân Khúc Văn Huynh chính là lời khẳng định mạnh mẽ về trách nhiệm bảo tồn những giá trị di sản - những mạch ngầm nuôi dưỡng bản sắc văn hóa địa phương và tiếp sức cho thế hệ kế cận bước tiếp trên con đường nhiều thách thức nhưng cũng đầy tự hào. ■

TP.HCM đề xuất đặt tên đường mang tên Nhà báo, NSND, AHLĐ Phạm Khắc

Hội đồng Tư vấn đặt, đổi tên đường và công trình công cộng TP.HCM vừa thống nhất đề xuất đặt tên Nhà báo, Nghệ sĩ Nhân dân, Anh hùng Lao động Phạm Khắc cho một tuyến hẻm nằm giữa hai trục đường trung tâm quận 1 - khu vực đối diện Đài Truyền hình TP.HCM, nơi ông từng gắn bó hơn ba thập kỷ với nhiều đóng góp quan trọng cho ngành Truyền hình cách mạng Việt Nam. Đây là tuyến duy nhất trong danh sách 62 đề xuất đợt này mang tên một nhà báo, mang ý nghĩa đặc biệt nhân kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2025).

Nhà báo Phạm Khắc (1939-2007), quê Bến Tre, là một trong những người đặt nền móng cho báo chí - điện ảnh - truyền hình cách mạng. Ông từng là Giám đốc Đài Truyền hình TP.HCM, Giám đốc TFS và đạo diễn nhiều tác phẩm ghi dấu lịch sử như *Hà Nội - cuộc đọ sức 5 ngày*, *Mê Kông ký sự*, *Hòn đảo ngọc*… Với những cống hiến xuất sắc, ông được phong NSND, AHLĐ và nhận nhiều huân chương cao quý.

Việc đặt tên đường không chỉ là sự tri ân một cá nhân kiệt xuất mà còn góp phần lan tỏa giá trị văn hóa, báo chí và nghệ thuật cách mạng đến cộng đồng. Người dân có thể gửi góp ý về đề xuất này qua địa chỉ của Sở Văn hóa - Thể thao TP.HCM (164 Đồng Khởi, phường Bến Nghé, quận 1) hoặc qua hộp thư điện tử của Phòng Di sản Văn hóa thành phố (dsvh.svhtt@tphcm.gov.vn).

T.T

Người "tiếp lửa" gia phong cho các thế hệ con cháu

● HỒ THỊ KIM CHI

Năm nay, nhân ngày giỗ lần thứ 42 của cụ Mai Khoa Kỳ, người chiến sĩ cách mạng kiên trung (quê ở thôn Giang Nam, xã Phước Hiệp, huyện Tuy Phước, Bình Định), đại gia đình lại sum họp đông đủ để dâng nén hương tưởng niệm, tri ân người ông, người cha hiền từ, mẫu mực. Đây cũng là dịp để các thế hệ con cháu cùng nhau trân trọng và tiếp nối những giá trị mà cụ để lại: Lòng yêu nước, lối sống đạo đức, nhân hậu và tinh thần gắn bó, sẻ chia - nền tảng bền vững nuôi dưỡng nề nếp gia phong qua thời gian.

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

LIÊN ĐOÀN VÕ THUẬT CỔ TRUYỀN VIỆT NAM
Xét đề nghị của Ban Thường vụ Liên đoàn
Trân trọng truy phong Danh hiệu
ĐẠI VÕ SƯ
Cho Cố Võ sư: Mai Khoa Kỳ Năm sinh: 1912
Chưởng Môn phái Mai Hoa Kỳ
VÌ NHỮNG CỐNG HIẾN ĐẶC BIỆT VÀO VIỆC BẢO TỒN VÀ PHÁT TRIỂN VÕ CỔ TRUYỀN VIỆT NAM
Ngày 31 tháng 7 năm 2019
CHỦ TỊCH
HOÀNG VĨNH GIANG
QĐ số: ...06...../QĐ-LĐVTCTVN
Số: ...../BCN

Chứng nhận Đại võ sư Mai Khoa Kỳ do Liên đoàn Võ thuật cổ truyền Việt Nam truy tặng

Trọn tình với nước, trọn nghĩa với nhà

Trong ký ức của bà Hồ Thị Kim Trinh, người cháu ngoại sinh năm 1970, cụ Mai Khoa Kỳ là một người ông nhanh nhẹn, luôn nở nụ cười đôn hậu và ánh nhìn ấm áp. Dáng cụ đi về quen thuộc trên chiếc xe đạp sườn ngang, mỗi lần ghé thăm đều ân cần hỏi han sức khỏe, công việc, chuyện học hành của con cháu, rồi trước khi rời đi lại ôm lấy đứa cháu nhỏ, âu yếm nói: "Ông về nhé…".

Ký ức về cụ vẫn luôn sống động trong lời kể của má, các dì, các cậu, những người con của cụ. Mỗi khi có dịp nhắc lại chuyện xưa, họ lại bùi ngùi: "Nhớ cha mình hồi đó…". Và trong dòng hồi tưởng ấy, hình ảnh người trai trẻ vùng quê nghèo Tình Giang dần hiện lên rõ nét - một người không cam chịu áp bức, đã cùng đồng chí vận động quần chúng khởi nghĩa giành chính quyền huyện Tuy Phước năm 1945, góp phần vào thắng lợi chung của cách mạng.

Từ năm 1945-1950, cụ Mai Khoa Kỳ là một trong những cán bộ chủ chốt của Huyện ủy Tuy Phước, đồng thời là Bí thư Chi bộ đầu tiên của xã Phước Hiệp. Tháng 10 năm 1950, cụ được tổ chức điều động làm Bí thư Huyện ủy Anh Dũng (tỉnh Lâm Đồng), rồi sau 3 năm trở về quê nhà tiếp tục công tác.

Thời gian tập kết ra Bắc, cụ tiếp tục cống hiến trong lĩnh vực xây dựng - tham gia chỉ đạo nhiều công trình lớn như Nhà máy dệt Nam Định 8/3, Sân bay kép Hà Nội... thuộc Bộ Kiến trúc (nay là Bộ Xây dựng), khi đó do cố Tổng Bí thư Đỗ Mười làm Bộ trưởng. Trọn đời làm việc tận tụy, đóng góp cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và kiến thiết đất nước, cụ Mai Khoa Kỳ đã được trao tặng nhiều Huân chương và Bằng khen cao quý: Huân chương Kháng chiến chống Pháp hạng Ba (1961) do Chủ tịch Hồ Chí Minh ký tặng; Huân chương Kháng chiến chống Mỹ hạng Nhất (1987) do Chủ tịch nước Trường Chinh ký tặng...

Trong ký ức của người dân địa phương và những đồng đội năm xưa, cụ luôn là người cán bộ mẫu mực, sống giản dị, hết lòng vì bà con nông dân, chưa từng nghĩ đến lợi ích riêng. Năm 1975, khi được tỉnh xét cấp nhà, cụ đã từ chối và nhường suất cho những đồng chí có hoàn cảnh khó khăn hơn, rồi về quê, lặng lẽ dựng lại ngôi nhà cũ bị bom Mỹ phá hủy năm 1964, an cư bên con cháu.

Thắp sáng gia phong bằng nghĩa tình và khí phách

Sinh ra và lớn lên trên đất võ Bình Định, cụ Mai Khoa Kỳ sớm bộc lộ khí chất cương trực, kiên cường. Năm 1936, cụ ra Huế, xin vào Võ đường Bửu Tuyền để theo học võ thuật. Chỉ hai năm sau, cụ làm nên kỳ tích tại đấu trường Quy Nhơn, giành chức vô địch Trung Kỳ. Năm kế tiếp, cụ tiếp tục khẳng định tài năng khi đánh bại nhiều võ sĩ nước ngoài, đoạt Cúp Đồng Đen danh giá và trở thành nhà vô địch Đông Dương. Báo chí thời ấy ca ngợi cụ như một biểu tượng của võ thuật Việt. Năm 2019, Hiệp hội Võ thuật cổ truyền Việt Nam truy tặng cụ Mai Khoa Kỳ danh hiệu Đại võ sư - một sự ghi nhận xứng đáng cho tài năng và cống hiến của cụ.

Không chỉ là võ sư đầy khí phách, cụ Mai Khoa Kỳ còn là một chiến sĩ cách mạng kiên trung. Năm 1955, theo chủ trương của Đảng, cụ tập kết ra Bắc, mang theo hai con nhỏ. Suốt 21 năm trên đất Bắc, cụ vừa hoàn thành tốt nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao, vừa chăm lo chu toàn cho các con.

Sau ngày đất nước thống nhất năm 1975, cụ trở về quê hương giữa lúc địa phương còn thiếu nhân lực. Dù đã cao tuổi, cụ vẫn tiếp tục gánh vác trách nhiệm với cộng đồng, đảm nhiệm vai trò Chủ tịch Mặt trận phường Nhơn Phú (TP Quy Nhơn). Từ một chiến sĩ ngoài chiến trường đến người cán bộ dân vận giữa đời thường, cụ luôn tận hiến vì dân, vì nước với một tinh thần không mỏi mệt.

Đại gia đình sum họp nhân ngày giỗ của cụ Mai Khoa Kỳ

Trong ký ức gia đình, cụ là người chồng thủy chung, người cha tận tụy, người ông hiền từ. Những năm tháng ở quê, cụ và người vợ hiền tảo tần bên ruộng đồng, chắt chiu từng bữa cơm để nuôi đàn con khôn lớn. Cuộc sống vất vả, nhưng các con chưa bao giờ thiếu tình thương hay cơ hội học hành. Nỗi đau lớn nhất ập đến khi cụ bà qua đời, để lại người con út mới 18 tháng tuổi. Gánh vác cả hai vai, cụ vừa làm cha, vừa làm mẹ, trở thành điểm tựa tinh thần vững vàng cho các con vượt qua biến cố. Sau này, dù có nhiều người khuyên nên xây dựng gia đình mới, nhưng cụ vẫn một lòng thủy chung với người vợ đã khuất, dành trọn tình yêu thương cho các con.

Tấm gương mẫu mực của cụ đã lan tỏa sang thế hệ kế tiếp. Các con, cháu cụ luôn giữ gìn và nối tiếp truyền thống ấy. Có người cậu đã nhường từng đồng lương ít ỏi để hỗ trợ chị gái lo cho các cháu học hành thành tài, một nghĩa cử thấm đẫm tình thân, tiếp nối mạch nguồn mà cụ đã dày công vun đắp. Đến hôm nay, 7 người con và 25 người cháu nội, ngoại của cụ vẫn gắn bó bên nhau, kết nối bởi ngọn lửa nghĩa tình luôn rực sáng. Một nếp nhà vững chãi được dựng xây không chỉ bằng bàn tay, mà bằng cả trái tim, từ tình yêu thương, sự hy sinh đến tinh thần trách nhiệm - những giá trị gia phong đã được cụ gìn giữ, trao truyền qua từng thế hệ. ■

Cuộc thi "Tìm hiểu kiến thức về phòng, chống bạo lực gia đình" năm 2025

Hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống bạo lực gia đình năm 2025 và kỷ niệm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6), Sở VHTTDL Hải Phòng đã tổ chức Cuộc thi "Tìm hiểu kiến thức về phòng, chống bạo lực gia đình" năm 2025.

Cuộc thi có sự góp mặt của 13 đội thi đại diện cho 13 quận, huyện và thành phố: Hồng Bàng, Hải An, Kiến An, Lê Chân, Ngô Quyền, Dương Kinh, Đồ Sơn, An Dương, An Lão, Tiên Lãng, Kiến Thụy, Vĩnh Bảo, Thủy Nguyên. Thành viên các đội thi là cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, người dân đang sinh sống, lao động và học tập tại địa phương; cán bộ, diễn viên đội tuyên truyền lưu động, đội văn nghệ quần chúng ở cơ sở; thành viên CLB gia đình hạnh phúc.

Thông qua cuộc thi nhằm đẩy mạnh và đa dạng hóa công tác tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và của toàn xã hội về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tạo sự lan tỏa và tôn vinh những giá trị tốt đẹp của gia đình; giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình; phòng, chống bạo lực gia đình; xây dựng gia đình "no ấm, tiến bộ, hạnh phúc"; góp phần xây dựng TP Hải Phòng hiện đại, văn minh và thân thiện. Đây cũng là một hoạt động hướng người dân TP hướng tới kỷ niệm Ngày gia đình Việt Nam 28.6.2025. **ĐÀO ANH**

(Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện - Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện)

TIN THỂ THAO

Tuyển Karate nhất toàn đoàn giải Đông Nam Á

Kết thúc những ngày tranh tài tại Giải Karate vô địch Đông Nam Á 2025 ở Brunei, đội tuyển Karate Việt Nam đã xuất sắc giành được 28 HCV, 31 HCB, 17 HCĐ, vượt qua Indonesia 11 HCV, 9 HCB, 24 HCĐ và Thái Lan 8 HCV, 6 HCB, 27 HCĐ để đứng nhất toàn đoàn. Đây là năm thứ hai liên tiếp đội Karate Việt Nam đứng đầu giải. Tại giải, các võ sĩ Việt Nam đã thi đấu các nội dung dành cho hệ vô địch thiếu niên, vô địch trẻ, vô địch U21 và vô địch Đông Nam Á. Sau giải, các thành viên của đội về nước tiếp tục tập huấn chuẩn bị cho đấu trường vô địch thế giới.

Liên đoàn Karate Đông Nam Á đã trao cờ để Việt Nam là chủ nhà của giải Karate vô địch Đông Nam Á vào năm tới.

L.H

Giải Muay vô địch châu Á 2025

Diễn ra tại Thái Nguyên đến ngày 26.6, Giải Muay vô địch châu Á 2025 quy tụ hơn 300 HLV, VĐV, trọng tài điều hành đến từ 18 quốc gia và vùng lãnh thổ. Tại giải, các VĐV tranh tài ở 28 hạng cân đối kháng và 8 nội dung biểu diễn kỹ thuật. Đoàn chủ nhà Việt Nam có 50 VĐV tham gia, riêng Thái Nguyên có 6 VĐV.

Giải là sự kiện thể thao mang ý nghĩa sâu sắc, nơi hội tụ những tài năng thể thao hàng đầu khu vực. Đây là dịp để các quốc gia giao lưu, học hỏi, tăng cường tình hữu nghị, hiểu biết lẫn nhau thông qua ngôn ngữ chung là tinh thần thể thao. Giải cũng là dịp để tỉnh Thái Nguyên quảng bá, giới thiệu tới bạn bè quốc tế vẻ đẹp vùng đất và con người, thúc đẩy mối quan hệ hợp tác, giao lưu văn hóa, thể thao.

H.L

Hai giải Taekwondo diễn ra tại TP.HCM

Giải Taekwondo quốc tế mở rộng 2025 diễn ra tại TP.HCM từ ngày 27- 28.6 quy tụ hơn 100 võ sĩ đến từ nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ. Đây là lần đầu tiên Việt Nam tổ chức một giải đấu thuộc hệ thống G1 của Liên đoàn Taekwondo thế giới - giải đấu có tính điểm xếp hạng Olympic, đánh dấu một bước tiến mới trong quá trình hội nhập quốc tế của Taekwondo Việt Nam.

Trước đó từ ngày 21- 25.6, Giải Taekwondo các lứa tuổi trẻ toàn quốc 2025 diễn ra với hơn 1.000 VĐV đến từ 43 tỉnh, thành, ngành trên cả nước. Đây là sự kiện thường niên nhằm phát hiện và bồi dưỡng các tài năng trẻ cho đội tuyển quốc gia. Hai giải đấu trên là dịp lan tỏa tinh thần thượng võ, kết nối cộng đồng yêu võ thuật trong và ngoài nước, đồng thời góp phần quảng bá hình ảnh Việt Nam thân thiện, hội nhập và giàu bản sắc đến bạn bè quốc tế.

V.H

ĐỘI TUYỂN U22:

Khởi động chiến dịch bảo vệ ngôi vương

● **VĨNH HY**

HLV Kim Sang-sik vừa lên danh sách tập trung 35 cầu thủ trong đợt hội quân của đội tuyển U22 Việt Nam để chuẩn bị cho giải U23 vô địch Đông Nam Á. Đây là sân chơi chính thức đầu tiên trong năm 2025 của U22 Việt Nam trước khi đội hướng đến hai mục tiêu quan trọng khác là vòng loại U23 châu Á 2026 và môn bóng đá nam SEA Games 33.

U22 Việt Nam sẽ cố gắng chuẩn bị thật tốt cho giải Đông Nam Á — Ảnh: HOÀNG HỒ

Những nhân tố được kỳ vọng

Sự vắng mặt đáng tiếc nhất của U22 Việt Nam trong đợt tập trung này là chân sút Bùi Vĩ Hào. Cuối tháng 3 vừa qua, Vĩ Hào đã gặp chấn thương nghiêm trọng phải phẫu thuật, dự kiến cần tới 10 tháng để hồi phục hoàn toàn. Vĩ Hào là chân sút thường xuyên góp mặt trong các đợt tập trung của ĐTQG dưới thời HLV Kim Sang-sik và thi đấu ấn tượng tại ASEAN Cup 2024. Vắng Vĩ Hào nhưng đội sẽ chào đón sự trở lại của một chân sút tốt khác là Nguyễn Đình Bắc, người thường xuyên "ăn cơm tuyển" dưới thời HLV Troussier. Tiền đạo này được đánh giá là phát hiện sáng giá nhất của bóng đá Việt Nam những năm gần đây với kỹ thuật cá nhân tốt, khả năng dứt điểm đa dạng và tư duy chơi bóng hiện đại. Đình Bắc từng để lại dấu ấn ở cấp độ ĐTQG với bàn thắng vào lưới Philippines ở vòng loại World Cup 2026 và pha lập công đẹp mắt vào lưới Nhật Bản tại VCK Asian Cup 2023.

Trong số 35 cầu thủ được HLV Kim Sang-sik lựa chọn có đến 8 cái tên đã cùng đội đoạt chức vô địch năm 2023 là tiền đạo Nguyễn Đăng Dương, Lê Đình Long Vũ, Nguyễn Quốc Việt, tiền vệ Nguyễn Văn Trường, Khuất Văn Khang, Đinh Xuân Tiến, hậu vệ Nguyễn Hồng Phúc và thủ môn Trần Trung Kiên. Phần lớn trong số họ tiếp tục khẳng định vị trí khi được triệu tập tham dự VCK U23 châu Á 2024. Đặc biệt, Văn Khang, Quốc Việt và Văn Trường còn góp mặt trong màu áo ĐTQG ở những đợt tập trung gần đây. Một nhân tố trẻ đáng chú ý khác là tiền vệ Nguyễn Ngọc Mỹ. Cầu thủ này là ngôi sao sáng giúp U19 Đông Á Thanh Hóa vô địch giải U19 quốc gia 2023 và được vinh danh là cầu thủ xuất sắc nhất của giải đấu. Năm 2024, Ngọc Mỹ tiếp tục giành danh hiệu "Vua phá lưới" tại giải U21 quốc gia.

Danh sách tập trung lần này cũng có sự góp mặt của hai cầu thủ Việt kiều đầy triển vọng là tiền vệ Le Viktor (Hồng Lĩnh Hà Tĩnh) và tiền đạo Bùi Alex (đội B của Bohemians Praha 1905, thi đấu tại giải hạng Ba Cộng hòa Séc). Trong khi Le Viktor đang thể hiện tốt tại V.League, thì Bùi Alex vừa có lần đầu thử sức cùng U22 Việt Nam ở đợt hội quân đầu tháng 6 vừa qua. Bùi Alex là cầu thủ thi đấu đa năng ở vị trí tiền vệ tấn công, tiền vệ cánh lẫn tiền đạo, được đánh giá có kỹ thuật, tốc độ, khả năng kiểm soát và chuyền bóng tốt, dứt điểm hiệu quả bằng cả hai chân. Việc bổ sung nhân tố mới như Bùi Alex hay Le Viktor sẽ góp phần giúp tăng chiều sâu lực lượng, đồng thời khẳng định chiến lược chủ động hội nhập, tìm kiếm nguồn cầu thủ Việt kiều chất lượng cho bóng đá Việt Nam.

Làm tốt khâu chuẩn bị

Tại giải U23 Đông Nam Á 2025 diễn ra từ ngày 15 - 31.7 ở Indonesia, U22 Việt Nam rơi vào bảng đấu khá nhẹ với Campuchia và Lào. Dù vậy, việc giải chỉ lấy 3 đội đầu bảng và 1 đội nhì bảng có thành tích tốt nhất vào bán kết nên U22 Việt Nam sẽ phải rất thận trọng và tập trung. Ở giải đấu này, các đối thủ như Thái Lan, Malaysia đặc biệt là chủ nhà Indonesia đều mang đến lực lượng mạnh, họ cũng rất quyết tâm có được thành tích cao nên sự cạnh tranh là rất lớn. Không những thế, thành tích 2 lần liên tiếp vô địch giải đấu khu vực vào các năm 2022 và 2023 ít nhiều mang lại cho các cầu thủ trẻ Việt Nam áp lực. "Vô địch đã khó, bảo vệ chức vô địch còn khó hơn", giải đấu tại "xứ vạn đảo" hứa hẹn sẽ mang đến những thử thách không hề nhỏ cho U22 Việt Nam.

Thầy trò HLV Kim Sang-sik được kỳ vọng sẽ có được thành tích tốt tại sân chơi khu vực sắp tới để tạo bàn đạp và sự chuẩn bị tốt hơn cho hai sân chơi quan trọng hơn ở phần còn lại của năm 2025 là vòng loại U23 châu Á 2026 và SEA Games 33. U22 Việt Nam nhận được nhiều kỳ vọng ở những sân chơi trên nên trong đợt tập trung này, ban huấn luyện và các cầu thủ đã cố gắng tạo sự chuẩn kỹ lưỡng để có thể thi đấu tốt nhất qua từng giải.

Để chuẩn bị cho những mục tiêu trong năm nay, U22 Việt Nam đã có 2 lần tập trung. Trong đó đợt 1 diễn ra vào FIFA Days tháng 3, đội tham dự giải quốc tế CFA Team China tại Giang Tô (Trung Quốc) với các đối thủ U22 mạnh như Uzbekistan, Hàn Quốc và Trung Quốc. Đợt 2 diễn ra vào dịp FIFA Days hồi đầu tháng 6 với trận đấu tập chất lượng cùng các đàn anh tại ĐTQG. Những đợt "rèn quân" và thi đấu vừa qua đã giúp các cầu thủ tích lũy thêm kinh nghiệm thi đấu quốc tế, đặc biệt là cách đối phó với những đối thủ có thể hình và lối chơi khác biệt. Các cầu thủ cũng đã cải thiện khả năng dứt điểm, duy trì sự tập trung và nâng cao hiệu quả phối hợp trong hệ thống chiến thuật. Họ cũng cho thấy sự tiến bộ và tự tin trong khâu kiểm soát bóng. Đợt tập trung tới đây sẽ là cơ hội để các cầu thủ thể hiện sau những gì đã tích luỹ được trong thời gian qua để ghi điểm với HLV Kim Sang-sik. ■

BÀI HỌC TỪ NHÀ VÔ ĐỊCH:

Không cá nhân nào lớn hơn tập thể

● **KHẢI HƯNG**

Khi Nguyễn Xuân Son, tác giả của 31 bàn giúp Nam Định đăng quang V.League 2023/24, phải nghỉ thi đấu dài hạn vì chấn thương, không ít người hoài nghi liệu đội bóng thành Nam có còn là chính mình? Một mùa giải không tiền đạo chủ lực, không điểm tựa bàn thắng quen thuộc, nhưng câu trả lời sau 25 vòng đấu là minh chứng rõ ràng: Nam Định không chỉ sống sót, mà còn vô địch lần thứ hai liên tiếp sớm một vòng đấu.

Từ vá hàng công đến cách mạng chiến thuật

Xuân Son không đơn thuần là Vua phá lưới V.League 2023/24 mà còn hiện thân cho sự thống trị của đội bóng thành Nam. Thế nhưng sau khi tỏa sáng tại AFF Cup 2024 và được triệu tập trở lại đội tuyển quốc gia, Xuân Son bất ngờ dính chấn thương nặng trong trận chung kết với Thái Lan. Chẩn đoán cho thấy anh phải nghỉ thi đấu ít nhất 9 tháng. Đó là cú sốc không nhỏ với đội bóng thành Nam, nhất là khi họ bước vào mùa giải mới với tham vọng bảo vệ ngôi vương. Trong bối cảnh ấy, điều người hâm mộ tò mò không phải là Xuân Son vắng mặt bao lâu, mà là: Nam Định sẽ thi đấu ra sao khi không có anh?

Giống như mọi đội bóng từng phụ thuộc vào một cá nhân, Nam Định buộc phải tìm lối đi mới. Những thử nghiệm ban đầu của HLV Vũ Hồng Việt như sử dụng Joseph Mpande đã không phát huy hiệu quả. Thay vào đó là một "mũi đinh ba" hoàn toàn mới: Brenner - Ti Phông - Lý Công Hoàng Anh. Không ai trong số này là trung phong thực thụ, nhưng điều đó cũng chính là điểm đặc biệt: Nam Định không cố tạo ra một "Xuân Son mới", mà chuyển hẳn sang tư duy tập thể hóa bàn thắng.

Với sơ đồ linh hoạt, sử dụng các cầu thủ có khả năng di chuyển rộng và phối hợp nhỏ, Nam Định xây dựng nên một hệ thống tấn công giàu tính kết nối. Tuy không bùng nổ như mùa trước nhưng kết quả chạm mốc 50 bàn thắng, là CLB ghi nhiều bàn thắng nhất mùa giải minh chứng cho sự hiệu quả của hàng công đội bóng thành Nam. Họ không có tay săn bàn "trăm phát trăm trúng", nhưng có tới hơn 10 cầu thủ ghi bàn. Lý Công Hoàng Anh ghi tới 7 bàn, dù thi đấu ở vị trí tiền vệ. Ti Phông và Brenner liên tục tỏa sáng trong các trận cầu lớn. Ngay cả tình huống cố định cũng trở thành vũ khí lợi hại với những phương án đa dạng.

Nam Định đã chứng minh: Không cần một ngôi sao để tỏa sáng, nếu cả tập thể cùng nhau rực rỡ.

Không Xuân Son, nhưng có HLV Vũ Hồng Việt

Khác với mùa trước, Nam Định bước vào V.League 2024/25 trong bối cảnh thiếu hụt lực lượng nghiêm trọng. Trận mở màn họ để thua Hồng Lĩnh Hà Tĩnh, một kết quả gây bất ngờ và khiến nhiều người hoài nghi khả năng bảo vệ ngôi vương của đội bóng thành Nam. Sau 6 vòng đấu đầu tiên, Nam Định chấp chới ở giữa bảng xếp hạng. Nhưng từ vòng 7, dưới sự dẫn dắt của HLV Vũ Hồng Việt, đội bắt đầu trở lại đường ray và không bao giờ rời xa hai vị trí đầu bảng từ đó đến khi kết thúc giải.

Sự ổn định này không đến từ ngẫu nhiên. Đội bóng cho thấy khả năng xoay tua lực lượng hợp lý, ứng phó với chấn thương và giữ vững lối chơi xuyên suốt một hành trình kéo dài 9 tháng. Nếu mùa trước Nam Định là hiện tượng, thì mùa này họ là nhà vô địch đích thực, với phong độ ổn định và hiệu suất ghi bàn cao nhất giải đấu.

Đội bóng thành Nam không còn phụ thuộc vào một siêu sao, mà là tập thể nhiều phương án tấn công đa dạng, sắc bén. Nếu hàng công giúp Nam Định nổi bật về hiệu suất, thì hàng thủ chính là nền móng đưa thầy trò HLV Vũ Hồng Việt đến chức vô địch. Sau 25 vòng đấu, đội bóng thành Nam chỉ để lọt lưới chưa đến 20 bàn, ít nhất giải. Con số này vượt trội so với mùa trước (37 bàn thua), cho thấy sự tiến bộ rõ rệt. HLV Vũ Hồng Việt đã xây dựng một hệ thống phòng ngự mang tính kỷ luật cao, trong đó tuyến tiền vệ hỗ trợ rất tốt cho hàng thủ. Cặp trung vệ thường xuyên thay đổi do chấn thương, nhưng tinh thần tập thể và ý thức chiến thuật cao giúp Nam Định luôn đứng vững trước những áp lực lớn nhất. Bởi vậy, phía sau hành trình bảo vệ thành công ngôi vương là dấu ấn đậm nét của HLV Vũ Hồng Việt. Không chỉ thể hiện năng lực cầm quân, ông còn chứng minh tầm nhìn chiến thuật và sự dũng cảm trong điều chỉnh hệ thống đội bóng.

Khi những so sánh giữa mùa có và không có Xuân Son bắt đầu dấy lên, ông Vũ Hồng Việt không hề than phiền. Trái lại, ông kiên định với nguyên lý "bóng đá là môn thể thao của tập thể": "Chúng tôi không đặt áp lực lên bất kỳ ai. Ai cũng có thể ghi bàn, ai cũng có thể lãnh trách nhiệm", ông khẳng định trong các buổi họp báo. Sau 100 trận dẫn dắt Nam Định, HLV Vũ Hồng Việt có hơn 50 chiến thắng, giành 4 danh hiệu HLV xuất sắc nhất tháng và giờ đây là hai chức vô địch V.League liên tiếp, thành tích mà chỉ có HLV Chu Đình Nghiêm và cố HLV Lê Thụy Hải từng đạt được trước đó. Có thể Xuân Son là ngôi sao sáng nhất mùa trước. Nhưng mùa này, người "tỏa sáng" bền bỉ nhất không ai khác chính là vị HLV sinh năm 1979 trên băng ghế huấn luyện.

Nam Định giành chức vô địch V.League 2024/25 một cách xứng đáng

Chiến quả xứng đáng

Hành trình lên ngôi của Nam Định ghi dấu bằng nhiều chiến thắng mang tính bản lề. Trận thắng 3-0 trước Hà Nội FC ở vòng 21 là bước ngoặt lớn. Đó không chỉ là trận thắng đối thủ cạnh tranh trực tiếp, mà còn là lời khẳng định đanh thép về bản lĩnh nhà vô địch. Ở vòng áp chót, trong chuyến làm khách đến sân Tam Kỳ, Nam Định tiếp tục thể hiện phong độ ấn tượng khi thắng Quảng Nam 2-0 nhờ các pha lập công của Lý Công Hoàng Anh và Lâm Ti Phông. Trong khi đó, Hà Nội FC gục ngã trước Thể Công với tỷ số 1-2, chính thức chấm dứt hy vọng đua vô địch.

CLB Nam Định là một trong những đội bóng có bề dày truyền thống nhất Việt Nam. Với chức vô địch năm nay, họ đã có 2 lần đăng quang liên tiếp ở V.League và nếu tính từ trước thời V.League, đây là lần thứ 3 CLB lên ngôi ở giải vô địch quốc gia (sau năm 1985). Đây là bước tiến lớn với một đội bóng từng phải vật lộn ở nhóm cuối bảng xếp hạng trong thập niên trước. Từ những ngày còn mang tên Công nghiệp Hà Nam Ninh, rồi Nam Hà Nam Định, cho đến Nam Định hôm nay, hành trình ấy là biểu tượng của sự kiên trì và tái thiết bền vững.

Không có Xuân Son, nhưng chức vô địch vẫn ở lại thành Nam. Đó không chỉ là chiến thắng của một đội bóng, mà còn là thông điệp gửi đến cả nền bóng đá: Đừng đặt quá nhiều kỳ vọng vào một cá nhân. Vì khi tập thể đủ mạnh, mọi khoảng trống đều có thể được lấp đầy, bằng bản lĩnh, sự đoàn kết và một tinh thần không từ bỏ. ■

Bình Phước giành vé dự play-off

Khép lại Giải hạng Nhất Quốc gia 2024/25 với vị trí Á quân, CLB Bình Phước đã làm nên cột mốc đáng nhớ đó là lần đầu tiên giành quyền tham dự trận play-off tranh vé lên chơi tại V.League 1.

Trong khi Ninh Bình sớm đăng quang, thì cuộc đua giành ngôi Á quân và suất dự trận play-off thăng hạng giữa Bình Phước và PVF-CAND lại diễn ra gay cấn đến phút cuối. Với chiến thắng 3-0 trước CLB Long An ở lượt trận cuối, Bình Phước vượt qua đối thủ cạnh tranh trực tiếp để lần đầu tiên trong lịch sử giành vị trí Á quân giải hạng Nhất.

Trên hành trình ấy, CLB Bình Phước không tránh khỏi những thời điểm chông chênh, đặc biệt là biến động ở vị trí HLV trưởng. Nhưng chính trong nghịch cảnh, họ đã thể hiện bản lĩnh đáng nể, bứt phá mạnh mẽ ở giai đoạn cuối và bước vào trận đấu sống còn với đội xếp thứ 13 V.League 1 (dự kiến ngày 27.6 tại sân Thống Nhất) để nuôi giấc mơ lần đầu tham dự hạng đấu cao nhất.

ĐẶNG XÁ

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hơn 400 bộ phim tham gia LHP quốc tế Thượng Hải

Liên hoan phim (LHP) quốc tế Thượng Hải (SIFF) lần thứ 27 đã diễn ra tại Thượng Hải (Trung Quốc), với 49 tác phẩm được lọt vào danh sách rút gọn cho Giải thưởng Cốc vàng năm nay. LHP lần này có sự tham gia của hơn 400 bộ phim trong nước và quốc tế và được trình chiếu trên khắp Thượng Hải vào ngày 22.6. Năm nay, đánh dấu kỷ niệm 130 năm điện thế giới và kỷ niệm 120 năm điện ảnh Trung Quốc. Bộ phim *Toàn cảnh* sẽ khởi đầu một chuyên mục mang tên: "Cộng hưởng: Cuộc gặp gỡ ngắn gọn giữa điện ảnh Trung Quốc và thế giới", nhằm học hỏi và phát triển giữa các ngành công nghiệp điện ảnh Trung Quốc và quốc tế.

Được thành lập vào năm 1993, SIFF là một sự kiện văn hóa toàn cầu uy tín, giúp Thượng Hải trở thành một trung tâm văn hóa quốc tế.

TRÂM ANH

New Zealand miễn thị thực cho công dân Trung Quốc

Chính phủ New Zealand vừa công bố chính sách miễn thị thực cho công dân Trung Quốc đi du lịch từ Australia. Theo Cơ quan Di trú New Zealand, bắt đầu từ tháng 11.2025, New Zealand sẽ thử nghiệm miễn thị thực cho những người mang hộ chiếu Trung Quốc đi du lịch từ Australia, với thị thực du lịch, làm việc, sinh viên hoặc gia đình hợp lệ của Australia, cho phép họ đến thăm New Zealand tối đa trong ba tháng với Cơ quan Du lịch Điện tử New Zealand (NZeTA) xác nhận.

Chính sách miễn phí thực trên được thử nghiệm trong 12 tháng nhằm thúc đẩy cho New Zealand như một điểm đến đối với khách du lịch Trung Quốc.

P.MINH

DU LỊCH VŨ TRỤ:

Cuộc đua giữa những cường quốc

● **HỒNG NHUNG**

Bay vào vũ trụ là một trải nghiệm được nhiều người yêu thích, với ưu điểm là biến "giấc mơ chạm tới các vì sao" của con người thành hiện thực. Trong bối cảnh đó, nhiều quốc gia đang khai thác mô hình du lịch chinh phục vũ trụ, giúp hành khách có những trải nghiệm đặc biệt hiếm có trong cuộc đời.

Phi hành đoàn toàn nữ trước chuyến bay chạm đến giấc mơ "chạm đến bầu trời"

Trên thế giới, kể từ sau khi tỉ phú người Mỹ Denis Tito trở thành du khách đầu tiên bay ra ngoài không gian và ghé thăm Trạm Vũ trụ Quốc tế (ISS) vào năm 2001, ngành du lịch vũ trụ đã bắt đầu chuyển động và nhanh chóng có những bước tiến dài.

Trung Quốc đang tích cực phát triển ngành du lịch vũ trụ, khi một số công ty đã công bố kế hoạch đưa du khách vào không gian. Deep Blue Aerospace dự kiến sẽ bắt đầu các chuyến bay thương mại vào năm 2027, với giá vé khoảng 125.000 USD cho một chuyến bay kéo dài 6 tiếng. Công ty CAS Space có trụ sở tại Quảng Châu (Trung Quốc) cũng có kế hoạch tương tự, với dự kiến khởi động các chuyến bay du lịch không gian vào năm 2028, với giá vé từ 2-3 triệu nhân dân tệ (415.127 USD)/ người cho một chuyến đi.

Trong khi đó, nhiều công ty tư nhân Mỹ đang đặt cược vào du lịch vũ trụ nhằm biến đam mê không còn quá xa vời đối với người bình thường. Ngay cả NASA đã thay đổi quan điểm về lĩnh vực này khi tuyên bố kế hoạch mở Trạm Vũ trụ Quốc tế (ISS) dành cho du khách.

Hiện 3 công ty hàng không vũ trụ Blue Origin của tỉ phú Jeff Bezos, Virgin Galactic của tỉ phú người Anh Richard Branson và SpaceX của tỉ phú Elon Musk đang cạnh tranh quyết liệt trong cuộc đua chinh phục vũ trụ có giá trị thị trường tiềm năng khoảng 3 tỉ USD mỗi năm vào năm 2030. Cục Hàng không Liên bang Mỹ (FAA) đã dự báo du lịch vũ trụ sẽ trở thành một ngành công nghiệp "tỉ đô", dù thực tế đây là ngành kinh doanh cần đầu tư lượng kinh phí lớn và khá rủi ro, nguy hiểm.

Trong tương lai, du lịch vũ trụ sẽ giúp tạo ra một nền kinh tế không gian cạnh tranh, giống như du lịch đại chúng, với giá vé máy bay đã giảm đáng kể trong khoảng sáu thập niên vừa qua. Và đến nay, mức giá du lịch vũ trụ trở nên cạnh tranh hơn để nhiều người có thể tiếp cận. Đại diện Công ty Space Perspective của Mỹ khẳng định, cuộc dạo chơi vào vũ trụ hiện tại không chỉ dành riêng cho các tỉ phú nữa, mà là dành cho tất cả mọi người. Khách đặt chỗ trên tàu Spaceship Neptune của hãng sẽ có cơ hội tới khu vực rìa không gian để du khách được ngắm nhìn đường cong của Trái đất. Chuyến bay kéo dài 6 tiếng với chi phí 125.000 USD (3 tỉ đồng).

Bên cạnh đó, SpaceX, Blue Origin, Virgin Galactic và một vài tên tuổi khác cũng đang khai thác các chuyến đi, với mục tiêu là làm cho con người có thể tiếp cận với không gian vũ trụ theo cách đơn giản và thuận tiện nhất. Vậy thì, chi phí rẻ nhất cho một hành trình chinh phục không gian là bao nhiêu? Theo các phi hành gia chuyên nghiệp, 50.000 USD hay thậm chí 500.000 USD đều là những mức giá quá hời cho mọi hành trình vào không gian.

"Chuyến đi sẽ thay đổi cuộc đời của hành khách mãi mãi. Đó là khung cảnh không chỉ đơn giản là nắm bắt cảm xúc giống như bạn trong rạp chiếu phim. Những gì hành khách trải qua thật khó diễn tả thành lời, và trải nghiệm sẽ vĩnh viễn ở lại trong tâm trí họ, nhất là sự kết nối với Trái đất thân yêu và sự choáng ngợp, ngất ngây trước vẻ đẹp sâu thẳm của vũ trụ", phi hành gia Scott Parazynski nói.

Vào ngày 14.4.2025, Tổ hợp tàu - tên lửa có thể tái sử dụng New Shepard của tỉ phú Jeff Bezos đã đưa một phi hành đoàn toàn nữ lên không gian và trở về Trái đất an toàn. Đây là chuyến bay vũ trụ gồm toàn nữ đầu tiên kể từ ngày 16.6.1963. Đáng chú ý, chuyến du ngoạn vũ trụ có sự góp mặt của Amanda Nguyễn, một người Mỹ gốc Việt và là nhà sáng lập kiêm Giám đốc điều hành Tổ chức phi chính phủ Rise. Nữ phi hành gia Amanda Nguyễn đã mang theo 169 hạt sen giống trong hành trình chinh phục vũ trụ. Trong khoảnh khắc bay lơ lửng ngoài không gian, Amanda Nguyễn đã nói "Xin chào Việt Nam" và mỉm cười.

Hình ảnh người Việt Nam chinh phục vũ trụ trong không gian vũ trụ bao la rộng lớn và hô vang hai tiếng "Việt Nam" đã để lại sự hâm mộ và tự hào vô cùng cho quốc gia. Đó là cảm giác vượt lên chính mình để chạm đến giấc mơ "chạm đến bầu trời".■

GÓC BÌNH LUẬN

Bước đi mạnh mẽ

● **LƯƠNG SAN**

Trong nỗ lực định hình một không gian mạng lành mạnh, minh bạch và chuẩn hóa, Cơ quan Quản lý không gian mạng thành phố Thượng Hải (Trung Quốc) đã thực hiện chiến dịch đặc biệt mang tên "Minh bạch và trong sáng; Sửa chữa tình trạng lạm dụng công nghệ AI". Đây là bước đi mạnh mẽ nhằm đối phó với sự bùng nổ các công cụ AI chưa kiểm soát, một thách thức đang nổi lên ở cả Trung Quốc và thế giới.

Giai đoạn đầu của chiến dịch, cơ quan này đã chỉ đạo 15 nền tảng công nghệ lớn tiến hành rà soát, xử lý nghiêm các sản phẩm và thông tin AI vi phạm, đặc biệt là các hành vi chỉnh sửa khuôn mặt, giọng nói trái phép, quảng bá ứng dụng AI phản cảm như "cởi đồ bằng một cú nhấp chuột", hay cung cấp hàng hóa không rõ nguồn gốc. Kết quả, hơn 820.000 thông tin đã bị loại bỏ, hơn 1.400 tài khoản bị xử lý và trên 2.700 thực thể AI trái phép bị gỡ bỏ, cho thấy mức độ nghiêm túc và quy mô của cuộc chỉnh đốn. Thượng Hải tăng tốc chỉnh đốn AI bất hợp pháp nhằm hướng tới hệ sinh thái mạng minh bạch và nhân văn.

Cùng với dọn dẹp bề nổi, Thượng Hải đồng thời xây dựng nền tảng tuân thủ dài hạn. Trung tâm Dịch vụ hướng dẫn tuân thủ mô hình lớn được tăng cường hoạt động, với 82 mô hình AI đã đăng ký, 87 hồ sơ được nộp và ba đơn vị vi phạm bị xử lý hành chính. Các nền tảng AI quan trọng được yêu cầu tự kiểm tra, kiểm soát dữ liệu huấn luyện, đánh giá bảo mật phiên bản mới và API truy cập, với các tổ chức chuyên trách trực tiếp kiểm nghiệm 14 ứng dụng AI từ 8 công ty, nhằm phát hiện và khắc phục những lỗ hổng tiềm ẩn.

Thượng Hải xác định rõ "vùng đỏ" của AI, những ứng dụng liên quan đến y tế, tài chính và trẻ vị thành niên. Với sự phối hợp của Ủy ban Y tế và các cơ quan chức năng, 33 ứng dụng AI đã được kiểm tra kỹ lưỡng. Các kịch bản lạm dụng AI có thể gây nghiện, hiểu lầm hoặc ảnh hưởng xấu đến bệnh nhân và trẻ em đều bị kiểm soát chặt chẽ. Giai đoạn tiếp theo, Thượng Hải sẽ tập trung vào 7 vấn đề nổi bật, như xử lý tin đồn giả do AI tạo ra và các nội dung phản cảm... thành phố đặt mục tiêu trở thành hình mẫu quốc gia trong phát triển và quản trị AI, lấy nhân văn làm gốc, kỹ thuật làm công cụ và pháp lý làm nền tảng.

Chiến dịch này không chỉ là một nỗ lực quản trị công nghệ, mà còn là lời khẳng định cho một tương lai nơi AI phát triển vì con người, minh bạch và có trách nhiệm, nơi không gian mạng không chỉ là sân chơi sáng tạo mà còn là môi trường an toàn và đáng tin cậy cho mọi "công dân số". ■